

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА
КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Різник С.В.

«_____» _____ 2024 р.

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

**ПРАВОВА ОХОРОНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

ПРАКТИКУМ

галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»
освітньо-професійна програма ОС Магістр
обов'язкова (наскрізна) дисципліна
юридичний факультет

Львів – 2024

Практикум «Правова охорона інтелектуальної власності» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньої програми ОС Магістр, 2023 р.

Розробники:

Яворська Олександра Степанівна – професор кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, доктор юридичних наук, професор

Тарасенко Леонід Леонідович – доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук, доцент

Дюкарєва-Бержаніна Катерина Юріївна – доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук

Суханов Максим Олександрович – доктор філософії в галузі права, доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права

Кметик-Подубінська Христина Ігорівна - доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук, доцент

Практикум затверджена на засіданні кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка (Протокол від «09» лютого 2024 року № ____)

Завідувач кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права _____ д.ю.н. О.С. Яворська

«09» лютого 2023 року

© Яворська О.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Дюкарєва-Бержаніна К.Ю., Суханов М.О., 2023 рік

ТЕМА 1. ПРАВОВА ОХОРОНА АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ¹

Заняття 1-2 (тема на 2 заняття).

1. Характеристика форм, способів та засобів правової охорони інтелектуальної власності.
2. Засади правової охорони авторських/суміжних прав за міжнародним та національним законодавством
  - 2.1. Характеристика міжнародних актів, права ЄС у сфері правової охорони авторських прав
  - 2.2. Характеристика національного законодавства
3. Характеристика окремих видів порушень: камкординг, кардшейрінг, плагіат, піратство, інші. Дії, що створюють загрозу порушення особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав.
4. Види та особливості порушень авторських/суміжних прав у цифровому середовищі.
5. Форми, способи, засоби захисту майнових, особистих немайнових авторських/суміжних прав.
6. Характеристика окремих способів захисту:
  - 6.1. Визнання прав;
  - 6.2. Вимога про стягнення доходу, отриманого внаслідок порушення;
  - 6.3. Вимога про виплату грошової компенсації;
  - 6.4. Вимога про компенсацію моральної шкоди;
  - 6.5. Інші способи захисту.
7. Особливості захисту авторських/суміжних прав у разі їх порушення у цифровому середовищі. Процедура TAKE DOWN NOTICE.
8. Дії, які не вважаються порушенням авторських прав (випадки вільного використання твору).
9. Особливості позасудового захисту авторських прав у соціальних мережах (Фейсбук, Інстаграм), в Youtube.

---

¹ Тема розрахована на 4 практичні заняття.

1 практичне: завдання 1, 2; задачі 1-3.

2 практичне: завдання 3; задачі 4-7;

3 практичне: завдання 4; задачі 8-11;

4 практичне: завдання 5; задачі 12-14 (плюс ті, які не встигли розглянути на попередніх заняттях).

Заняття 3-4. (тема на 2 заняття).

1. Особливості захисту авторських прав на окремі об'єкти:

1.1. Захист авторських прав на комп'ютерні програми

1.2. Захист авторських прав на бази даних.

1.3. Захист прав *sui generis* на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами)

1.4. Захист авторських прав на службові твори

1.5. Захист авторських прав на аудіовізуальні твори

1.6. Захист авторських прав на фотографічні твори.

2. Захист авторських/суміжних прав організаціями колективного управління майновими правами:

2.1. Правовий статус ОКУ

2.2. Функції ОКУ в механізмі правової охорони авторських/суміжних прав

2.3. Повноваження ОКУ на захист майнових авторських/суміжних прав

3. Процесуальні особливості розгляду спорів про захист авторських/суміжних прав.

Задача 1

25.10.21 р. молодий науковець В. надіслав до редакції наукового часопису «Право» авторський рукопис своєї статті. 30.10.21 р. В. отримав відповідь від редакції про прийняття його статті до друку та необхідність внесення ним відповідної плати за публікацію. Через деякий час часопис «Право» разом зі статтею В. вийшов друком. Однак, ознайомившись з текстом статті, В. помітив, що текст його статті зазнав суттєвих змін. Зокрема, була змінена назва, повністю перероблено зміст її основних положень і формулювання висновків. У відповідь на це, В. звернувся до редакції часопису з вимогою опублікувати статтю у первинному варіанті із спростуванням некоректного змісту. Проте в редакції відмовилися від публікації і спростування, посилаючись на те, що внесені правки просто адаптували статтю до вимог часопису. Окрім того, на думку редакції, В. сам надав їм виключне право на переробку статті. Так, надіславши і оплативши публікацію статті, він автоматично погодився з умовами публікації. А оскільки однією з редакційних вимог часопису є право редагувати отримані рукописи, то вимоги В. безпідставні.

Чи є наукова стаття об'єктом авторського права? Що слід розуміти під поняттям «переробка твору»? Чи мало місце в даному випадку порушення авторських прав? Визначте способи захисту прав авторів наукових статей? Який спосіб захисту слід обрати науковцю? Дайте правовий аналіз ситуації і запропонуйте її вирішення з посиланням на норми законодавства.

Задача 2

За умовами ліцензійного договору, укладеного 10.07.21 р, Телерадіокомпанія «Смарт» отримала право на показ серії документальних фільмів з правом повтору. Згодом 10.11 21 р. до договору було укладено додаткову угоду, за умовами якої ТРК передано виключне право дозволяти і забороняти використання серії фільмів. Як з'ясувалося згодом, відповідний документальний серіал паралельно транслюється ТРК «Час», до того ж, у той самий ефірний час. У зв'язку з цим, ТРК «Смарт» звернулася до суду про визнання недійсним ліцензійного договору ТРК «Час» та заборони подальшої трансляції фільмів.

У відповідь на це, ТРК «Час» звернулася до суду із зустрічним позовом. Так, на думку її представника, відповідно до умов ліцензійного договору ТРК «Смарт» не має виключного права на використання спірних аудіовізуальних творів, а отже, вона не має права дозволяти або забороняти їхнє використання іншим особам. Що ж стосується додаткової угоди, то вона укладена вже на момент показу фільмів ТРК «Час», а тому взагалі не може вважатися частиною ліцензійного договору.

Хто має виключне право дозволяти та забороняти використання твору? Що слід розуміти під виключністю і невиключністю ліцензії? Якою вважається ліцензія, якщо її вид не зазначений у договорі? Чи мало місце в даному випадку порушення прав? Визначте найефективніші способи захисту порушених прав у даному випадку. Охарактеризуйте такий спосіб захисту авторських прав як визнання договору недійсним. Назвіть способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав.

Задача 3

ТОВ «Профі» звернулося до суду з позовом до КП «ІТ-центр» про визнання недійсним договору про надання послуг від 18.09.2018 № 446 в частині надання виключного права на використання комп’ютерної програми та заборону вчиняти дій, що порушують авторське право.

Позов мотивовано тим, що 18.09.2018 ТОВ та КП укладено Договір, предметом якого є надання дозволу на використання (ліцензії) програмного забезпечення - «ЕК-1», що передбачає: постачання ліцензійного програмного забезпечення (далі - Твір); розгортання та налаштування Твору; тестову експлуатацію та випробування Твору.

01.10.2018 сторонами укладено додаткову угоду № 1, в якій змінено предмет Договору шляхом заміни комп’ютерної програми «ЕК-1» на комп’ютерну програму «ЕК-2». Відповідно до Договору виключне право дозволяти використання Твору визнано за ліцензіаром та належить ТОВ і не може бути реалізованим без надання окремого дозволу. Однак в порушення умов Договору КП видало Твір за власний та надало право на використання Твору іншим особам, про що свідчить відповідний документ.

У зв'язку з цим, ТОВ «Профі» просить визнати Договір недійсним в частині надання виключного права на використання комп’ютерної програми та заборонити відповідачеві вчиняти дій, що порушують авторське право.

Що слід розуміти під виключним правом на використання комп’ютерної програми? Чи мало місце в даному випадку порушення авторських прав? Чи ефективним є обраний ТОВ спосіб захисту і чи спрямований він на дійсне відновлення його законних прав та інтересів? Дайте правовий аналіз ситуації і запропонуйте її вирішення з посиланням на норми законодавства.

Задача 4

Громадянин М., перебуваючи у залі кінотеатру, за допомогою телефону і мобільного застосунку для відеофіксації здійснив повний запис фільму з метою його подальшої демонстрації за грошову винагороду. Згодом з'ясувалося, що М. неодноразово знімав прем'єрні покази фільмів на телефон та поширював їх на піратських сайтах.

Чи має місце в даному випадку порушення авторських прав? Про які саме порушення йдеться? Проаналізуйте норми Законів України «Про авторське право і суміжні права» та «Про державну підтримку кінематографії в Україні». Визначте спеціальні способи захисту авторських прав. Які особливості захисту авторських прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет?

Задача 5

У 2020 р. Петро набув авторські права на веб-сайт www.nerukhomist.com.ua на підставі договору, укладеного з розробником веб-сайту. Петро написав і розмістив на сайті 25 інформаційних статей про нерухомість, операції з нею, про юридичні аспекти здійснення операцій з нерухомістю.

Через липні 2021 р. Петро виявив сайт www.nerykhomist.com.ua, який передрукував 22 статті, автором яких був Петро. При цьому згоди Петра на такий передрук не було отримано, а автором статей вказано Дмитра та Марію.

Визначте, які авторські права Петра порушені.

Проаналізуйте, які способи та порядок захисту авторських прав слід обрати Петру.

Задача 6

Олена є автором дизайну кількох вечірніх суконь (дата створення дизайну - липень 2021 р.). На підставі розробленого Оленою дизайну було виготовлено кілька суконь. В подальшому сукні було сфотографовано і виставлено на сайті компанії, засновником якої є Олена, з метою рекламиування і продажу.

У січні 2022 Олена дізналася, що в Інстаграмі в обліковому записі @sukniklasni розміщено 5 фотографій, на яких зображені сукні, автором дизайну яких є Олена. Сукні відрізняються незначними дрібними елементами і є майже ідентичними сукням, дизайн яких придумала Олена.

На претензію, надіслану в повідомленнях в Інстаграмі, @sukniklasni не відповіли.

Проаналізуйте ситуацію. Який порядок та способи захисту авторських прав Олени?

Задача 7

Дмитро є автором картини «Веселка», яку створив у 2010 р. У 2014 р. отримав Свідоцтво про авторство на цю картину (видано Державною службою інтелектуальної власності).

У липні 2021 р. Дмитро дізнався, що у фільмі «Драпаки», у серії 18, що знятий студією «Квартал 95», використано його картину, яку обговорюють головні герої, при цьому споторюючи зміст картини (обговорюючи прибульців, які нібито зображені на картині, замість оригінальних елементів картини).

Проаналізуйте ситуацію. Чи мала право студія «Квартал 95» використати картину у фільмі, з урахуванням того, що зйомки здійснювалися в картинній галереї, в якій картина перебувала з дозволу автора.

Які перспективи захисту авторських прав у даній ситуації?

Який порядок та способи захисту авторських прав слід обрати?

Задача 8

Володимир у 2018 р. набув на підставі договору про передання виключних прав авторські права на фотографію, на якій зображене 10-річного хлопця з кумедним виразом обличчя (фото було зроблено у 1975 р. для сімейного альбому мамою хлопця, в подальшому саме ця мама уклала договір з Володимиром).

У січні 2020 р. Володимир розмістив цю фотографію у Фейсбуці на своїй сторінці. За 2020 р. фотографія здобула шалену популярність і була передрукована (перепощена) користувачами фейсбуку понад 1 млн. разів (без зазначення авторства і сторінки Володимира).

Володимир вирішив подати позов до суду на соціальну мережу Фейсбук про захист авторських прав, оскільки саме через соціальну мережу відбулося значна кількість поширення фотографії.

Проаналізуйте перспективи судового захисту авторських прав Володимира.

Задача 9

Представники міського музею фотографії знайшли та врятували від фізичного знищення фотографії, які колись належали (використовувалися) Львівському автобусному заводу. Фотографії були у дуже поганому стані і працівники музею в першочерговому порядку провели дезінфекцію від грибка у фахових реставраторів. Всі знайдені фотографії були без догляду (серед непотрібних речей, сміття), були знайдені випадково і винесені з території заводу, якого юридично вже не існує (станом на сьогодні ця територія перебуває у власності іншої юридичної особи). Ці фотографії знаходяться у працівників музею і становлять дослідницький інтерес. З метою їх збереження музей має намір оцифрувати фотографії для подальшого використання в діяльності музею.

Проаналізуйте ситуацію.

Хто є суб'єктом прав на ці фотографії і чи можуть автори цих фотографій (або їх спадкоємці) пред'явити претензію (позов) щодо захисту авторських прав?

Задача 10

ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ» уклало договір з компанією ТЗОВ «ФАЙНА МУЗИКА», відповідно до якого отримала невиключну ліцензію на використання 200 пісень для використання їх в якості «фонової» музики у діяльності магазинів, належних ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ».

ГС УЛАСП, яка є акредитованою організацією колективного управління², звернулося до ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ» з претензією щодо усунення незаконного використання об'єктів

² Громадська спілка «Українська ліга авторських і суміжних прав» (ГС УЛАСП) – організація, діяльністю якої є надання дозволів на виконання музичних творів, фонограм та зафіксованих у них виконань у публічних закладах та на інших об'єктах де використовуються зазначені об'єкти; збір і розподіл між правовласниками передбаченої

авторського права та суміжних прав (музичні твори, фонограми), оскільки використання так званої «фонової музики» належить до сфери розширеного колективного управління авторськими та суміжними правами, а відтак таке використання є можливе лише на підставі укладеного з ГС УЛАСП договору.

ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ» вважало, що порушення немає, оскільки ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ» має укладений договір з суб'єктом авторського права (правовласником) напряму. Тому немає потреби додатково укладати договір з ОКУ (ГС УЛАСП).

ГС УЛАСП зафіксувало факти використання музичних творів у кількох магазинах ТЗОВ «МІНІМАРКЕТ» і подало позов до суду про стягнення компенсації за порушення авторських та суміжних прав в розмірі 100 мінімальних заробітних плат (650 000 грн.) за 10 зафікованих використань музичних творів (сума компенсації розрахована позивачем відповідно до тарифів ГС УЛАСП).³

Вирішіть спір. Визначте правову підставу позову. Які аргументи для заперечення (відзвику) може використати відповідач?

Чи відповідає вимогам закону розмір компенсації, яку має намір стягнути позивач з відповідача?

Задача 11

У 2020 році (орієнтовно у квітні) Петро, фізична особа, професійний фотограф, прогулюючись містом Лева, вирішив зробити серію фотографій “Львів урбаністичний”. Здійснивши професійну обробку фотографій, він виклав ці фото у себе на сторінці у Фейсбуці (одне з фото - долучаємо), написавши “*Нові трамваї у Львові не надто вписуються у загальну атмосферу міста Лева, мої фото яскраво це демонструють*”. На кожній фотографії було розміщений нікнейм фотографа в Інстаграмі “@petrophotographer”

законодавством України винагороди за використання музичних творів, фонограм та зафікованих у них виконань. Детальніше про ГС УЛАСП <https://ulasp.com.ua/>

³ Тарифи ГС УЛАСП https://ulasp.com.ua/wp-content/uploads/2021/12/Taryfy_HS_ULASP.pdf

За рік часу, Петро помітив, що його фото з'явилося на усіх квитках електротранспорту міста Львова (фото - долучаємо)

Петро залишився максимально обуреним. ЛКП “Львівелектротранс” неправомірно використало його фотографію, розмістивши її на всіх квитках. Більше того, фото Петра з'явились у мобільному додатку “Приват24”, за допомогою якого можна придбати квиток онлайн.

Спочатку, Петро звернувся до підприємства з проханням виплатити йому винагороду за розміщену фотографію. Юрисконсульт підприємства відмовився, усно пояснивши, що фотографію вони знайшли на просторах Інтернету, авторство фотографа на ній не було ідентифіковане. Відповідно, порушення прав інтелектуальної власності не відбулось.

Петро подав позов до суду. Вважає, що його інтелектуальні права порушені у зв'язку із неправомірним використанням його інтелектуальних прав (фотографії), оскільки ЛКП “Львівелектротранс” не отримало дозволу у нього (як у первинного суб’єкта), не уклало з ним жодних договорів та не виплатило винагороду. Окрім того, у публічних звітах Позивач знайшов інформацію, що у середньому, за рік підприємство отримує близько 10 мільйонів гривень в рік. Окрім того, Петро помітив, що продажі зросли саме у другому кварталі 2020 року. Позивач переконаний, що позитивний та красивий дизайн квитка завдяки його фотографії сприяв зростанню продажів квитків. Вимагає виплатити компенсацію та заборонити використання його фотографії. Більше того, просить відшкодувати моральну шкоду, оскільки кожного дня, користуючись громадським транспортом, він відчуває душевні страждання, споглядаючи свою фотографію без його зазначення як творця.

Відповідач у відзвів зазначив, що фотографія не відповідає жодним критеріям: вона не є творчою, не є оригінальною, таких фотографій в Інтернеті є безліч. Зв'язок фотографії та зростанням продажів квитків безпідставний. Щодо того, що на фото був розміщений нікнейм фотографа, не дозволяє жодним чином його ідентифікувати як творця фотографії. При використанні фотографії, Відповідачі використовували загальновідому концепцію “fair use”

Визначте правову позицію сторін судового спору. Які способи захисту слід обрати позивачеві?

Вирішіть спір шляхом оформлення судового рішення.

Задача 12

Олег, фізична особа, написав серію книг про пригоди героя під назвою “Талонник”. Книга розповідає про життя героя, який подорожує світом, досліджує нові місця і збирає в кожній країні талони. У книзі детально описаний образ Талонника: *молодий хлопець, блондин, 20-25 років із татуюванням на обличчі*. Книги Олега є напрочуд популярними на теренах усієї Європи: вони перекладені близько 10-ма мовами і отримують додатковий тираж. Крайня книга про «Талонника» вийшла 20 березня 2020 року.

У вересні 2020 року Олег помітив на прилавках багатьох магазинів, зокрема, інтернет-сайтах, що ТОВ «Веселі забавки» випустило комп’ютерну групу під назвою «Боржник». На обкладинці комп’ютерної гри було зображене героя, дуже схожого на головного героя серії книжок Олега: *молодий хлопець із татуюванням на обличчі*. На звороті комп’ютерної гри було розміщено опис гри: «*Молодий хлопець, отримавши багато талонів з різних дисциплін, вирішує подорожувати світом та пізнавати його красу. Пройдіть цей шлях із Боржником: Боржник врятує світ!*».

Олег відчув максимальне обурення, оскільки зрозумів, що образ із його книги «Талонник» був скопійований у «Боржнику». Спочатку, Олег звернувся до ТОВ «Веселі забавки» із проханням припинити використання образу із книги, що належить йому та виплатити компенсацію (частину грошових коштів із продажів). Компанія не відповіла на його письмову вимогу.

Олег вирішив подати позов до суду, оскільки переконаний, що його інтелектуальні права порушені. Вимагає виплатити компенсацію за те, що його права інтелектуальної власності на образ персонажа із книги були використані без його згоди. Із відкритих даних, Олег дізнатися, що ТОВ продало більше ніж 500 000 примірників гри, вартістю 500 грн кожна. Okрім того, просить у суду вилучити із обігу усі екземпляри комп’ютерної гри «Боржник» та виплатити моральну шкоду у розмірі 500 000 грн., у зв’язку із тим, що наявність цієї гри перешкодило йому розвивати свій творчий талант, творити продовження цієї книги та, як наслідок, порушило його ментальне здоров’я.

Компанія ТОВ «Веселі забавки» у відзві іззначила, що порушені інтелектуальні права Олега не відбулось. Образ «Боржника» не є скопійованим із «Талонника», оскільки нічого оригінального в цьому образі немає. Тату на обличчі є звичною річчю сьогодні, а колір волосся та ідентичний вік є нічим більшим, ніж співпадінням. Права на комп’ютерну програму у них належно зареєстровані. Більше того, компанія зазначила, що образ головного героя із комп’ютерної гри для них створила графічний дизайнер, яка працює на компанію ТОВ «Комісія». Копію договору про надання послуг із графічного дизайну ТОВ «Веселі забавки» долучила.

Визначте правову позицію сторін судового спору.

Які способи захисту слід обрати позивачеві?

Вирішіть спір шляхом написання судового рішення.

Задача 13

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТАТ» (далі - Позивач) звернулось з позовом до товариства з обмеженою відповідальністю «СТМ» (далі - Відповідач) щодо порушення майнових прав автора, якими володіє Позивач (на підставі договору про передачу виключних майнових прав). Позивач зазначає, що він є правовласником виключних майнових авторських прав на аудіовізуальний твір - телешоу із назвою «Супер тато» та літературний твір із назвою

«Програма сценарію шоу «Супер тато». Стверджує, що Відповідач здійснив незаконну переробку літературного твору «Програма сценарію шоу «Супер тато», випустивши на власному телеканалі шоу «Супер чоловік», яке порушує майнові права Позивача. Просить визнати «сценарій шоу «Суперчоловіка» похідним, припинити дії щодо порушення майнових авторських прав, виплатити компенсацію, оскільки Позивач втратив аудиторію у зв'язку із трансляцією ідентичного шоу Відповідачем. Більше того, залучивши Державну митну службу як третю особу без самостійних вимог, просить сприяти у знищенні контрафактної продукції та зупинити митне оформлення, оскільки Позивач здійснює запис телепрограми на диски у сусідній країні та ввозить продукцію в Україну з метою подальшого продажу та метою популяризації власного шоу.

В процесі судового розгляду було долучено висновок експерта, який визначив часткову схожість телепрограм «Супер чоловік» та «Супер тато», а саме:

1) 4 чоловіки змагаються за титул «Найкращого...»

2) 4 чоловіки відвідують один одного та оцінюють побут, життєві досягнення один одного

3) кінцевий результат - грошова винагорода для одного з учасників у розмірі 50 000 грн.

В той же час експерт встановив суттєві відмінності у зазначених телепередачах:

4) телешоу «Супер тато» має ведучого, «Супер чоловік» - ні

5) в телешоу «Супер тато» оцінюються в пріоритеті характеристики сімейні, у «Супер чоловік» - професійні. У телешоу «Супер тато» видають сертифікат про перемогу, у телешоу «Супер чоловік» - кубок.

Відповідачі переконані, що при створенні телешоу розробниками було використано ідею, яка є популярною у всьому світі: випадкові люди оцінюють професійне та сімейне життя кожного, відвідуючи домівки та виставляючи бали за певними критеріями. Це всесвітня ідея, яка не охороняється нормами права інтелектуальної власності. Більше того, Відповідачі долучили список іноземних телеканалів та телешоу (з відеофрагментами), де ідентична ідея використовується протягом багатьох років.

Визначте правову позицію сторін судового спору.

Які способи захисту слід обрати позивачеві?

Вирішіть спір шляхом оформлення судового рішення

Задача 14

Приватна організація "ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ" в інтересах Товариства з обмеженою відповідальністю "ПІЛОТ" до Приватного підприємства "БАРБЕР" звернулась до суду із позовом про стягнення 100 000,00 грн. компенсації за порушення виключних майнових авторських прав. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що відповідач здійснив бездоговірне публічне виконання музичних творів "Diamonds" та "Umbrella" у виконанні співачки Rihanna що підтверджується Актом фіксації та відеозаписом такого публічного виконання.

Відповідач зазначає про недоведеність організацію належності її авторського права на спірні музичні твори; оптичний диск з відеофіксацією начебто порушення не являється належним та допустимим доказом у даній справі; ПП "БАРБЕР" не впливає на транслювання музичних творів у приміщенні Торгового центру "ГОСПОДАРОЧКА", централізоване

транслювання музики по всьому комплексу здійснюється іншим ТОВ на підставі укладеного ним договору з іншою організацією, що здійснює управління такими правами.

Охарактеризуйте механізм договірних відносин між сторонами.

Визначте правову позицію сторін судового спору. Які способи захисту слід обрати позивачеві? Яке рішення повинен прийняти суд?

Завдання 1

Проаналізуйте процесуальні норми (з ГПК України) щодо розгляду справ інтелектуальної власності.

Проаналізуйте компетенцію Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Завдання 2

Ознайомтесь з Порядком реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1034-12#Text>

Ознайомтесь з митним реєстром об'єктів права інтелектуальної власності <https://cabinet.customs.gov.ua/ipr/reg/overview>.

Яке значення митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності?

Проаналізуйте, які об'єкти авторського права внесено у митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності.

Проаналізуйте ст. ст. 398-403 Митного кодексу України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

Завдання 3

Проаналізуйте Листи МОН України від 24.10.2017 № 1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти», від 23.06.2020 № 849 «Про розроблення концептуальних засад формування доброчесності у сфері освіти і науки України», від 20.05.2020 № 1/9-263 «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності» та Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності.

Визначте основні види порушень академічної доброчесності. Розмежуйте поняття «плагіат» (стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права») і «академічний плагіат» (стаття 42 Закону України «Про освіту»). Проаналізуйте види відповідальності за порушення академічної доброчесності та їх правові наслідки.

Завдання 4

Підготуйте пакет документів, необхідних для отримання виплати авторської винагороди за використання твору (роялті).

Завдання 5

Проаналізуйте склад злочину, що передбачений ст. 176 КК України - порушення авторського права і суміжних прав.

ТЕМА 2. ПРАВОВА ОХОРОНА ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

Заняття 5-6. Правова охорона винаходів, корисних моделей

1. НОІВ як національний орган інтелектуальної власності. Структура НОІВ. Повноваження НОІВ у сфері охорони прав промислової власності.

2. Умови надання правової охорони винаходам, корисним моделям.

3. Порядок складення, подання та розгляду заявки на винахід, корисну модель.

4. Способи захисту прав на винаходи, корисні моделі.

4.1. Загальні способи захисту:

- припинення порушеного права;

- відшкодування збитків; перспективи впровадження разового грошового стягнення замість відшкодування збитків;

4.2. Спеціальні способи захисту:

- зупинення пропуску через митний кордон України товарів; значення митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності;

- вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням патентних прав та знищення таких товарів; вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися для виготовлення товарів з порушенням патентних прав та вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь;

- опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

5. Визнання прав на винахід, корисну модель недійсними в судовому порядку. Особливості доказування. Роль висновку судової експертизи та висновку, підготовленого НОІВ.

6. Процедура «pre-grant opposition» (заперечення на заявку про видачу патенту) та «post-grant opposition» (визнання прав на винахід, корисну модель недійсними Апеляційною палатою НОІВ).

7. Кримінально-правовий захист патентних прав.

Завдання 1

Проаналізуйте правовий статус УКРНОІВІ як НОІВ.

Завдання 2

Проаналізуйте «деклараційну» правову природу патенту на корисну модель, промисловий зразок.

Завдання 3

Ознайомтеся з інформаційною базою НОІВ <https://sis.ukrpatent.org/uk/search/simple/>.

Які можливості надає вказана база для заявників та заінтересованих осіб щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків?

Проаналізуйте інформацію щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків, яка міститься в базі СІС.

Завдання 4

Проаналізуйте позасудовий порядок визнання недійсним прав (патенту) на корисну модель, промисловий зразок.

Задача 1

ТЗОВ «СМЕРІЧКА» уклало ліцензійний договір з Петренком П. і Іваненком І., відповідно до якого отримало дозвіл на використання корисної моделі «Система роботи лазерного інструменту», що охоронялося патентом України на корисну модель від 12.12.2020 р. № UA123456. ТЗОВ «СМЕРІЧКА» здійснювало виробництво та продаж продукції, яка підпадає під використання корисної моделі за патентом України від 12.12.2020 р. № UA123456.

У вересні 2021 р. ТЗОВ «СМЕРІЧКА» виявила, що ТЗОВ «ЛАЗЕР» виробляє ідентичну продукцію, але без отримання жодного дозволу від власника патенту від 12.12.2020 р. № UA123456. В подальшому ТЗОВ «СМЕРІЧКА» отримало висновок судового експерта, відповідно до якого встановлено, що виріб, виготовлений ТЗОВ «ЛАЗЕР», містить в собі всі суттєві ознаки формулі корисної моделі (з 10 ознак - 8 ознак співпадає, 2 – еквівалентні).

У жовтні 2021 р. ТЗОВ «СМЕРІЧКА» подає позов до господарського суду Львівської області (відповідач ТЗОВ «ЛАЗЕР») про припинення порушення патентних прав, про відшкодування збитків в розмірі 1,2 млн. грн., про вилучення та знищення засобів, знарядь виготовлення контрафактної продукції. ТЗОВ «ЛАЗЕР» заперечувало проти позову, вказуючи, що позов мають подавати автори корисної моделі, а не ліцензіат, розмір збитків – недоведений належними доказами, не вказано, які саме знаряддя та засоби слід вилучити, виріб ТЗОВ «ЛАЗЕР» не містить всіх суттєвих ознак формулі корисної моделі за патентом від 12.12.2020 р. № UA123456 (подано відповідний висновок судової експертизи).

У листопаді 2021 р. ТЗОВ «ЛАЗЕР» подає зустрічний позов про визнання патенту України на корисну модель від 12.12.2020 р. № UA123456 недійсним з підстав відсутності новизни як умови патентоздатності. ТЗОВ «ЛАЗЕР» у зустрічному позові вказувало, що автори корисної моделі розкрили інформацію про корисну модель ще до дати подання заявки на реєстрацію корисної моделі, під час виставки «ЛАЗЕР-2019», на якій було показано прототип виробу. ТЗОВ «СМЕРІЧКА» заперечувало проти зустрічного позову, вказуючи, що цей виріб не містив усіх суттєвих ознак формулі корисної моделі за патентом від 12.12.2020 р. № UA123456.

Проаналізуйте ситуацію.

Складіть позов від імені ТЗОВ «СМЕРІЧКА». Проаналізуйте, хто має право на позов про захист патентних прав.

Складіть зустрічний позов від імені ТЗОВ «ЛАЗЕР». Проаналізуйте, що таке так званий «виставковий пріоритет».

Складіть відзив на позов.

Складіть відзив на зустрічний позов.

Задача 2

ФОП Абраменко Х. виробляв верстали щодо нарізки дерева. У січні 2021 р. за заявою Дмитренка С. було порушено кримінальне провадження по ст. 177 КК України за фактом порушення патентних прав Дмитренка С. Зокрема, Дмитренко С. був власником патенту України на корисну модель від 10.02.2018 р. № UA123456 «ВЕРСТАТ ЩОДО НАРІЗКИ ДЕРЕВА».

У вересні 2021 р. Абраменко Х. подав позов до суду про визнання недійсним патенту України на корисну модель від 10.02.2018 р. № UA123456 «ВЕРСТАТ ЩОДО НАРІЗКИ ДЕРЕВА» з підстав відсутності новизни та промислової придатності корисної моделі за вказаним патентом. В якості доказів було подано висновок Укрпатенту (НОІВ) щодо невідповідності корисної моделі за патентом України на корисну модель від 10.02.2018 р. № UA123456 цим умовам патентоздатності. З цього висновку вбачалося, що аналогічний верстат щодо нарізки дерева (який охороняється як корисна модель відповідача) використовувався в країнах ЄС ще у 2010-2012 рр. Окрім того, промислова придатність такої корисної моделі відсутня, оскільки корисну модель не можливо відтворити, виходячи з ознак формули корисної моделі, що вказані у патенті.

Відповідачі (Укрпатент) і Дмитренко С. проти задоволення позову заперечували. Укрпатент вказував, що патент України на корисну модель від 10.02.2018 р. № UA123456 «ВЕРСТАТ ЩОДО НАРІЗКИ ДЕРЕВА» було видано у порядку, передбаченому законом.

Дмитренко С. подав до суду висновок експерта, з якого вбачається, що корисна модель є промислово придатною. Щодо відсутності новизни корисної моделі – відповідач заперечував з приводу неналежності висновку Укрпатенту, який подано позивачем, як доказу, та у зв'язку з неналежною фіксацією веб-сторінок, з яких нібито вбачається використання подібного виробу у країнах ЄС ще у 2010-2012 рр.

Проаналізуйте ситуацію.

Складіть позов. Які підстави позову про визнання недійсним патенту на корисну модель.

Складіть відзив на позов.

Визначте особливості доказування у даній категорії справ. Який правовий режим висновку Укрпатенту про невідповідність корисної моделі умовам патентоздатності?

Задача 3

Петрусь В. є власником патенту України на корисну модель «Спосіб надання екстремої медичної допомоги» від 20.01.2015 р. № 22222.

У липні 2021 р. йому стало відомо, що за сприяння місцевої державної адміністрації в Україну було ввезено автомобілі швидкої медичної допомоги з обладнанням для надання екстремої медичної допомоги. Ці автомобілі було передано для подальшого використання Львівській обласній клінічній лікарні.

Петрусь В. подав позов про припинення порушення патентних прав, оскільки вважав, що обладнання, яке встановлено у автомобілях швидкої медичної допомоги, виготовлено з порушенням його патентних прав.

Також Петрусь В. просив стягнути збитки за порушення патентних прав в розмірі 800 000 грн. (вартість контрафактного товару, який було ввезено).

Проаналізуйте ситуацію.

Визначіть підстави і предмет позову. Визначіть предмет доказування і докази, які слід подати позивачеві.

Визначіть доводи для заперечення позову.

Яке рішення має прийняти суд?

Заняття 7. Правова охорона промислових зразків

1. Поняття та види промислових зразків.
2. Умови надання правової охорони промисловим зразкам.
3. Особливості правової охорони (у тому числі і захисту прав щодо) незареєстрованих промислових зразків.
4. Способи захисту прав на промислові зразки. Загальні та спеціальні способи захисту.
5. Визнання прав на промисловий зразок недійсними у судовому порядку.
Особливості доказування.
6. Визнання прав на промисловий зразок недійсними Апеляційною палатою НОІВ.

Завдання 1.

Проаналізуйте, хто може бути поінформованим користувачем, в контексті встановлення тотожності виробу, який охороняється як промисловий зразок, і подібного виробу.

Завдання 2

Проаналізуйте, яким чином промислові зразки можуть використовуватися в мережі Інтернет, та який порядок і способи захисту прав них.

Завдання 3.

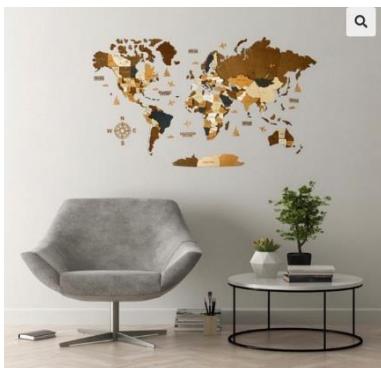
Складіть заявку на промисловий зразок.

Задача 1

Митейко І. є власником патенту на промисловий зразок «Дерев'яні карти світу» від 20.07.2019 р.

У серпні 2020 р. Митейко І. дізнався, що на сайті www.woodgoods.com.ua пропонуються до продажу карти світу, які є дуже подібними на промисловий зразок, права на які йому належать.

На отриману претензію власник сайту woodgoods.com.ua зазначив, що він володіє авторським правом на Збірку творів ужиткового мистецтва "Дерев'яні карти світу "Wood Goods" (свідоцтво про реєстрацію авторського права від 10.06.2020). Окрім того, впродовж останніх років в Україні та закордоном є чимало виробників дерев'яних карт світу, і цей товар не характеризується оригінальністю (бо карта світу змістовою є завжди однаковою).

У жовтні 2020 р. Митейко І. подав позов до власника сайту woodgoods.com.ua про припинення порушення прав на промисловий зразок.

Проаналізуйте ситуацію.

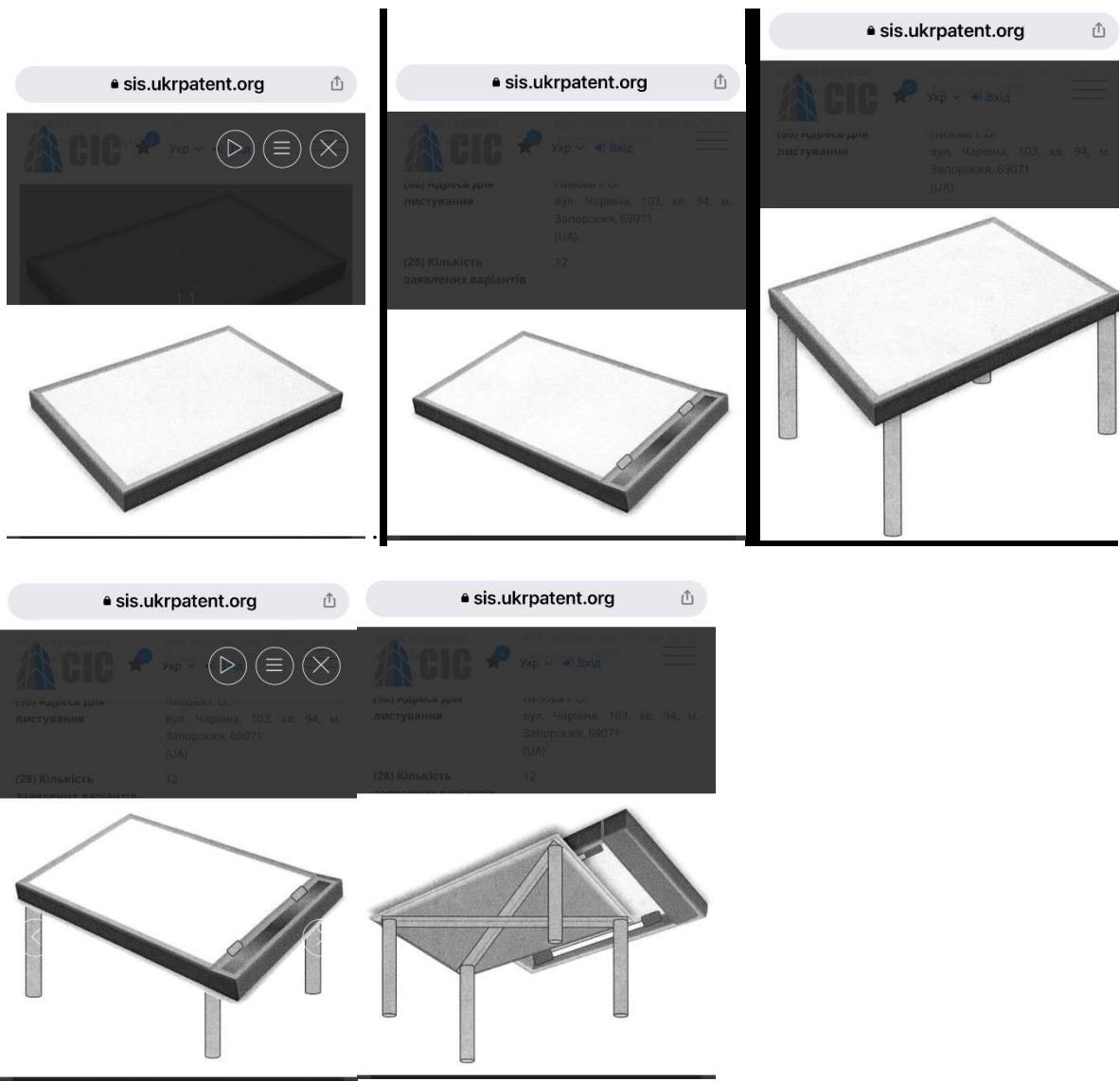
Визначіть підстави і предмет позову. Визначіть предмет доказування і докази, які слід подати позивачеві.

Визначіть доводи для заперечення позову.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 2

Коркішко А. є власником свідоцтва на промисловий зразок «Стіл-пісочниця» від 22.11.2021 р.:

У травні 2022 р. на виставці-продажу у Львові він виявив, що ТЗОВ «Стіл і стілець» виготовляє і продає подібний стіл-пісочницю:

Коркішко А. звернувся з претензією до ТЗОВ «Стіл і стілець» про усунення порушення його прав на промисловий зразок.

ТЗОВ «Стіл і стілець» повідомило Коркішку А., що такий стіл директор ТЗОВ «Стіл і стілець» бачив ще у 2014 р. у США на виставці. Після цього ТЗОВ «Стіл і стілець» налагодило виробництво такого столу в Україні.

У грудні 2022 р. Коркішко А. подав позов до ТЗОВ «Стіл і стілець» про припинення порушення прав на промисловий зразок.

У січні 2023 р. ТЗОВ «Стіл і стілець» подало зустрічний позов про визнання недійсним свідоцства на промисловий зразок «Стіл-пісочниця» від 22.11.2021 р. В якості доказу були подані фотографії з сайту <https://www.amazon.com/> (2015 р.), на яких було зображене подібний стіл-пісочницю.

Проаналізуйте ситуацію.

Визначіть підстави і предмет позову, зустрічного позову. Визначіть предмет доказування і докази, які слід подати позивачеві та позивачеві за зустрічним позовом.

Визначіть доводи для заперечення позову, зустрічного позову.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 3

ТзОВ «Вечірній бал» у червні 2021 р. розробило та почали виробляти весільну сукню «Королева». Сукня була у продажу в магазині, належному цьому ТзОВ. Також сукня пропонувалася до продажу в мережі Інтернет на сайті виробника і на сторінці виробника в Інстаграмі.

У вересні 2021 р. ТзОВ «Вечірній бал» виявило, що на сторінці в Інстаграм «Весільний салон «Краля Галя» пропонується до продажу сукня під назвою «Весна», яка є ідентичною весільній сукні «Королева». На претензію щодо усунення порушення патентних прав «Весільний салон «Краля Галя» відповів, що ТзОВ «Вечірній бал» не володіє патентом (свідоцтвом) на промисловий зразок (на вказану сукню).

ТзОВ «Вечірній бал» трактувало сукню «Королева» як незареєстрований промисловий зразок.

Тому ТзОВ «Вечірній бал» подало позов до суду про захист прав на незареєстрований промисловий зразок.

Проаналізуйте ситуацію.

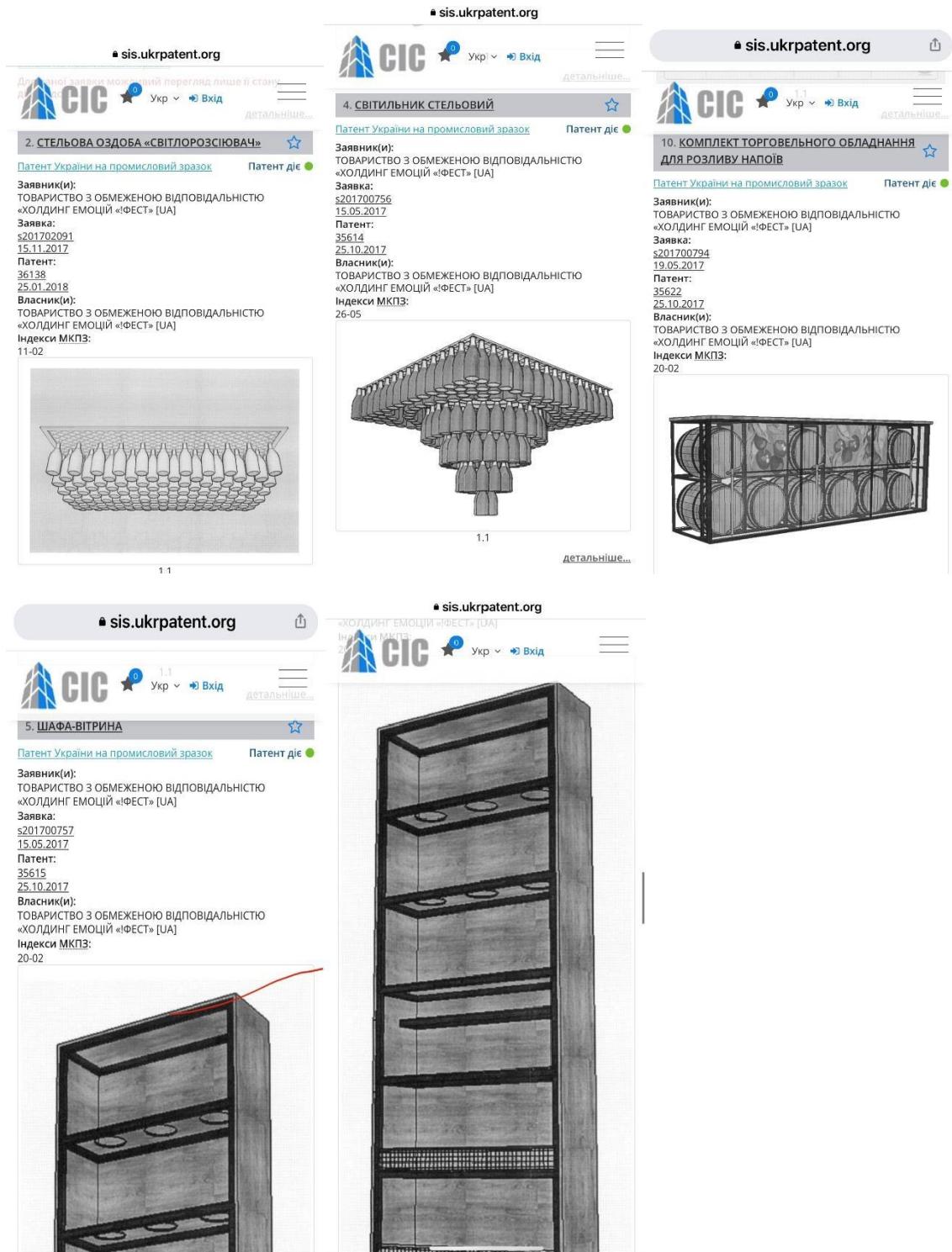
Визначіть підстави і предмет позову. Визначіть предмет доказування і докази, які слід подати позивачеві.

Визначіть доводи для заперечення позову.

Яке рішення має прийняти суд?

Задача 4

ТзОВ «ХОЛДИНГ ЕМОЦІЙ «!ФЕСТ» є власником кількох патентів на промислові зразки, які охороняють інтер'єр закладу «П'яна вишня»:

Патенти видані у 2017 р.

У жовтні 2021 р. ТзОВ «ХОЛДИНГ ЕМОЦІЙ «!ФЕСТ» дізнатося, що ресторан у Житомирі під назвою «Сп'яніла вишенька» використовує інтер'єр, дуже подібний на інтер'єр закладу «П'яна вишня», який охороняється патентами на промислові зразки. Зокрема, використано такий же світильник, стелажі, шафи для розливання напоїв.

Заклад «Сп'яніла вишенька» на лист-претензію від ТзОВ «ХОЛДИНГ ЕМОЦІЙ «!ФЕСТ» не відреагував.

ТзОВ «ХОЛДИНГ ЕМОЦІЙ «!ФЕСТ» подало позов до суду про припинення порушення прав на промислові зразки.

Проаналізуйте ситуацію.

Визначіть підстави і предмет позову. Визначіть предмет доказування і докази, які слід подати позивачеві.

Визначіть доводи для заперечення позову.

Яке рішення має прийняти суд?

Заняття 8. Правова охорона компонування напівпровідникового виробу

1. Умови надання правової охорони компонуванню напівпровідникового виробу.
2. Порядок та способи захисту прав на компонування напівпровідникового виробу.

Завдання 1

Проаналізуйте ДИРЕКТИВУ ЄС від 16 грудня 1986 року про правову охорону топографії напівпровідників виробів.

<https://minjust.gov.ua/files/general/2013/12/17/20131217000009194.doc>

Порівняйте положення Директиви з положеннями національного законодавства України.

ТЕМА 3. ПРАВОВА ОХОРОНА ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ

Заняття 9. Правова охорона комерційного найменування.

1. Особливості правової охорони комерційного найменування.
2. Види порушень прав на комерційне найменування.
3. Способи захисту прав інтелектуальної власності на комерційне найменування.

Завдання 1

До адвоката Б звернувся генеральний директор ТОВ «Віп Тревел» з проханням надати їхньому товариству правову допомогу у питанні захисту прав на комерційне найменування.

Так, за словами генерального директора ТОВ «Віп Тревел», їхніми працівниками було виявлено факт несанкціонованого використання належного товариству комерційного найменування «Тревел для Віпів» з боку ПП «Тревел4Віпс», які також здійснюють свою підприємницьку діяльність з надання транспортних послуг для екскурсійних турів 39 класу за Міжнародною класифікацією товарів і послуг.

Коли ТОВ «Віп Тревел» звернулося до ПП «Тревел4Віпс» з проханням припинити провадити свою підприємницьку діяльність з використанням комерційного найменування «Тревел4Віпс», адже останнє майже ідентично дублює належне товариству комерційне найменування, останні повідомили, що не будуть нічого робити, оскільки:

1. ПП «Тревел4Віпс» має зареєстровану торговельну марку «Тревел4Віпс» з надання транспортних послуг для екскурсійних турів 39 класу за Міжнародною класифікацією товарів і послуг, про що додають свідоцтво від 22.10.2020 року.
2. ТОВ «Віп Тревел» має іншу організаційно-правову форму, що вже дозволяє відрізнисти між собою юридичні особи.
3. ТОВ «Віп Тревел» не має прав на комерційне найменування, оскільки відомості про нього відсутні у реєстрі.

Побудуйте правову позицію та сформуйте необхідний алгоритм дій для захисту права клієнта ТОВ «Віп Травел». Позицію обґрунтуйте.

Завдання 2

ПП «Хлібний комбінат» звернулося з позовом до первинної профспілкової організації ПП «Хлібкомбінат» про зобов'язання припинити використання комерційного (фірмового) найменування шляхом виключення його із назви первинної профспілкової організації ПП «Хлібкомбінат» і внесення відповідних змін до установчих документів, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, Реєстру неприбуткових організацій та установ у зв'язку з неправомірним використанням комерційного «Хлібкомбінат», яке є частиною повної та скороченої назви ПП «Хлібний комбінат», адже це може ввести в оману споживачів щодо справжньої діяльності підприємства та завдати шкоду діловій репутації позивача. На підтримку своєї позиції ПП «Хлібний комбінат» подало висновок експертів Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України. У висновку вказано, що:

- найменування позивача є комерційним (фірмовим) найменуванням;
- найменування є схожими до ступеня сплутування.

Проаналізуйте чинне законодавство України та вирішіть спір.

Завдання 3

ТЗОВ «СМАЖЕНИ КРУМПЛІ» було зареєстроване як юридична особа у 2017 р. Основний вид діяльності ТЗОВ – продаж картопляних чіпсів. Продаж продукції відбувався переважно у Львові та Львівській області.

У грудні 2021 р. ТЗОВ дізналось, що на ринку також продається продукція (чіпси), яку виробляє ТЗОВ «ЧІПСИ ЛЮКС» і маркує її торговельною маркою «СМАЧНІ СМАЖЕНИ КРУМПЛІ». ТМ «СМАЧНІ СМАЖЕНИ КРУМПЛІ» була зареєстрована 12.11.2021 р. (заявка на реєстрацію ТМ була подана 15.10.2019 р., власник свідоцтва – Петренко В.О., який є учасник і директор ТЗОВ «ЧІПСИ ЛЮКС»). Як з'ясувалося, продукція під ТМ «СМАЧНІ СМАЖЕНИ КРУМПЛІ» була на ринку в обмежених кількостях, починаючи з 2017 р., і

розвісюджувалася у Запорізькій та Дніпропетровській областях. Починаючи з кінця 2021 р. продукція надійшла у продаж у всіх областях України.

ТЗОВ «СМАЖЕНІ КРУМПЛІ» подало позов до ТЗОВ «ЧПСИ ЛЮКС» про припинення порушення прав на комерційне найменування. Відповідач заперечував проти позову, оскільки володіє правами на ТМ.

Проаналізуйте позиції позивача та відповідача по справі.

Яке рішення має прийняти суд у даній справі?

Завдання 4

Фізична особа – підприємець Фазикош Олег Олегович виробляє хлібобулочні вироби. Діяльність здійснює на Закарпатті, в м. Ужгород. На етикетці є напис «ПОГАЧ ФАЗИКОША». Торговельну марку ФОП Фазикош О. не реєстрував.

У м. Мукачево було зареєстровано як ФОП однофамільця – Фазикоша Олексія Олеговича, який також вирішив здійснювати господарську діяльність щодо випікання та продажу хліба. Цей ФОП маркував свою продукцію «ПОГАЧ» і додавав «ФОП ФАЗИКОШ О.О.».

ФОП ФАЗИКОШ О.О. (м. Ужгород) подав надіслав претензію ФОП ФАЗИКОШУ О.О. (м. Мукачево) щодо припинення порушення прав на комерційне найменування. Натомість отримав відповідь, що «погач» - це назва хліба, а ФОП ФАЗИКОШ О.О. – це назва виробника, відтак висловлені претензії – безпідставні.

Проаналізуйте ситуацію, чи має перспективи подання судового позову про припинення порушення прав на комерційне найменування.

Які особливості правової охорони прав на комерційне найменування?

Завдання 5

ТЗОВ «ОЛІМПІЯ ЛАЙТ БІР БЕВЕРІДЖЗ ІНТЕРНЕШНЛ УКРАЇНА» (м. Київ, зареєстровано як юридичну особу у 2013 р.) подало позов до ПП «ОЛІМПІЯ» (м. Львів, зареєстровано як юридичну особу у 2019 р.) про припинення порушення прав на комерційне найменування, а саме про заборону використання комерційного найменування та зобов'язання змінити найменування юридичної особи. Позовна заява була подана до господарського суду Львівської області.

Позов мотивовано тим, що ТЗОВ «ОЛІМПІЯ ЛАЙТ БІР БЕВЕРІДЖЗ ІНТЕРНЕШНЛ УКРАЇНА» (м. Київ) є виробником пива, яке продається на всій території України. Натомість ПП «ОЛІМПІЯ» виробляє крафтове пиво у Львові, продає його на Заході України і маркує пиво позначенням «ОЛІМПІЯ», що є порушенням прав на комерційне найменування позивача.

Проаналізуйте позиції позивача та відповідача по справі. Які особливості доказування у цій категорії справ?

Яке рішення має прийняти суд у даній справі?

Заняття 10. Правова охорона географічних зазначень та інших засобів індивідуалізації (доменних імен, брендів, символіки тошо).

1. Правова охорона географічних зазначень:

1.1 Умови надання правової охорони географічному зазначеню.

1.2. Види порушень прав на географічне зазначення

1.3. Способи захисту прав на географічне зазначення.

1.4. Особливості захисту прав на географічні зазначення спиртних напоїв.

1.5. Особливості захисту прав на географічних зазначень для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів.

2. Особливості захисту прав на доменне ім'я; доменні спори (порядок розгляду, способи захисту).

3. Захист прав на інші комерційні позначення (відповідно до ст. 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»).

4. Особливості захисту прав на фірмовий стиль.

Завдання 1.

Громадянин А є одноосібним засновником ТОВ «М'яско», яке займається виготовленням ковбасок з баранини на території в межах території Закарпатської області Богородчанського, Верховинського, Долинського, Косівського, Надвірнянського і Рожнятівського районів. Враховуючи високу популярність продукції, а також виробництво продукції за етнічними рецептами регіону, згадки про які датуються 1870 роком та беручи до уваги особливість і автентичність, що визнана численними споживачами і експертами всесвітньовідомої організації Slow Food, громадянин А вирішив зареєструвати географічне зазначення під назвою «ГУЦУЛЬСЬКІ ОВЕЧІ КОВБАСКИ».

Надайте правову консультацію щодо можливості реєстрації географічного зазначення ТОВ «М'яско». Перед наданням консультації ознайомтеся із відомостями державного реєстру України назв місць походження та географічних зазначень походження товарів <https://ukrpatent.org/uk/articles/kzpt-uk>. У випадку можливості реєстрації географічного зазначення ТОВ «М'яско» сформуйте заявку та охарактеризуйте вимоги до інших необхідних документів.

Завдання 2

ТДВ «Дамбо» є юридичною особою, що створена у 2000 році та використовує, у своїй діяльності, комерційне найменування «DAMBO», а також має свідоцтво від 12.01.2015 року №2222 на торговельну марку «DAMBO». Основним видом діяльності ТДВ «Дамбо» є виготовлення та продаж дитячих іграшок. Вказане комерційне найменування ТДВ «Дамбо» використовує у тому числі в мережі Інтернет, зокрема, у доменному імені dambo.com.ua та на відповідному веб-сайті www.dambo.com.ua для прийняття замовлень та продажу іграшок.

21.09.2021 року на електронну скриньку ТДВ «Дамбо» надійшла скарга від споживача, який наче не задоволений якістю виготовленої іграшки. У процесі спілкування з споживачем працівникам компанії стало відомо, що іграшку насправді куплено через інший сайт у продавця, який використовує у доменному імені dambo.net.ua комерційне найменування «DAMBO», яке належить ТДВ «Дамбо». Також працівники ТДВ «Дамбо» не змогли з'ясувати кому належить доменне ім'я адже на сайті не зазначено жодної інформації. У зв'язку із бажанням захистити права інтелектуальної власності і з метою відновлення ділової репутації, директор ТДВ «Дамбо» звернувся до АО «Право».

Розробіть алгоритм надання правової допомоги ТДВ «Дамбо» із захисту прав інтелектуальної власності на доменне імя.

Завдання 3

Ознайомтеся з рішенням щодо вирішення доменного спору
<https://www.wipo.int/amc/en/domains/search/text.jsp?case=DUA2020-0005>

Проаналізуйте суть спору, позиції сторін.

У чому полягає недобросовісність використання доменного імені відповідачем?

Завдання 4

Ознайомтесь з Постановами ВС щодо «іншого комерційного позначення»:

- Постанова ВС (КГС) від 11 червня 2020 року, справа № 922/1966/18
<https://vkursi.pro/vsudi/decision/89849068>
- Постанова ВС (КГС) від 18 серпня 2021 року, справа № 922/1966/18
<https://vkursi.pro/vsudi/decision/99087668>

Проаналізуйте зміну позиції ВС щодо правового режиму «іншого позначення». Які особливості захисту прав на «інше позначення»?

Заняття 11-12. Правова охорона торговельних марок

1. Умови надання правової охорони торговельним маркам. Новації правового регулювання (2020).
2. Види порушень прав на торговельну марку (у тому числі характеристика порушень у цифровому середовищі).
3. Суб'єкти права на захист прав на ТМ та способи захисту прав на торговельну марку:
  - припинення порушення прав на ТМ;
  - відшкодування збитків;
  - вилучення і знищення контрафактних товарів, засобів і знарядь, які використовуються для виробництва контрафактної продукції.
4. Особливості захисту прав на ТМ у разі їх порушення у цифровому середовищі. Проблема доказування і фіксації порушення.

5. Порядок подання заперечення проти заявки на торговельну марку до НОІВ (процедура «pre-grant opposition»). Оскарження рішення НОІВ про реєстрацію ТМ до Апеляційної палати НОІВ.

6. Визнання торговельної марки добре відомою як спосіб захисту прав на неї.

7. Дострокове припинення дії Свідоцтва на торговельну марку в судовому порядку.

8. Визнання недійсним Свідоцтва на торговельну марку: підстави, порядок, особливості доказування.

9. Захист прав на ТМ шляхом звернення до органів Антимонопольного комітету України: підстави, порядок звернення, порядок розгляду справи.

Завдання 1

Громадяни Г, П і Б у 2019 році зареєстрували ПП «ЕЙЧ АР КОНСАЛТ», яке надає послуги консультування з керування персоналом 35 класу за Міжнародною класифікацією товарів і послуг. Враховуючи успішність компанії на ринку послуг співзасновники ПП «ЕЙЧ АР КОНСАЛТ», вирішили розробити і зареєструвати торговельну. Розроблена торговельна марка вміщує у собі центральний елемент «HR KONSALT». У процесі реєстрації торговельної марки (дата подання заяви 21.09.21 року) стало відомо, що в Базі даних «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг» міститься інформація про зареєстровану торговельну марку «HR&KONSALT» (свідоцтво № 76543_1 від 25.02.2014, заява №m876543 від 22.01.2013 р.) свідоцтво на яку було видано ТОВ «Альянс». Внаслідок вказаного співзасновники ПП «ЕЙЧ АР КОНСАЛТ» здійснили спробу пошуку контактів до ТОВ «Альянс». У процесі пошуку стало відомо, що торговельна марка «HR&KONSALT» не використовується від дати публікації, на що вказує відсутність доменного імені, яке б містило слова «HR&KONSALT», відсутність продукції маркованою торговельною маркою «HR&KONSALT» на території України. Не встановлено також факту використання ТОВ «Альянс» торговельної марки в діловій документації та в мережі інтернет.

Розробіть алгоритм надання правової допомоги ПП «ЕЙЧ АР КОНСАЛТ». Якщо у процесі аналізу норм чинного законодавства України ви з'ясуєте, що торговельну марку неможливо зареєструвати то надайте обґрунтування чому. Якщо у процесі аналізу норм чинного законодавства України ви з'ясуєте, що торговельну марку можливо зареєструвати то складіть поетапних список дій і перелік документів які необхідно буде розробити та подати.

Завдання 2

Ознайомтеся з переліком міжнародних класів для товарів і послуг (МКТП) <https://nice.uipv.org/>

Висловіть власну думку щодо групування товарів і послуг.

Яке значення МКТП для захисту прав на ТМ?

Завдання 3

Проаналізуйте принцип вичерпання права на ТМ.

Які особливості застосування міжнародного, регіонального, національного принципу вичерпання права?

Завдання 4

Проаналізуйте, у чому полягає «конкуренція» як обовязкова умова захисту прав на ТМ в порядку, визначеному Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Завдання 5

Проаналізуйте зміст права попереднього користувача на ТМ. За яких умов може виникати дане право та чи можна це право визнати в судовому порядку?

Завдання 6

Ознайомтесь з Регламентом Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затв. Наказом Мінекономіки від 02.03.2021 № 433 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-21#Text>

Які особливості визнання ТМ добре відомою?

Завдання 7

Проаналізуйте, що означає «команливість щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товар або надає послугу» як підстава визнання недійсним Свідоцтва на ТМ.

Які позиції ВС з цього приводу?

Завдання 8

ПАТ «Артеріум» звернулося до суду з позовом до ПП «Біонорм» (далі – відповідач) у якому просить зобов'язати останнього припинити порушення майнових прав інтелектуальної власності за свідоцтвом на знак для товарів і послуг «Фрешнес» № XXX шляхом заборони виробництва, у тому числі нанесення на товар, упаковку чи етикетку, пропонування до продажу, продажу, реклами, в тому числі, через мережу Інтернет крему для омоложення шкіри обличчя «Фрешнес янг».

ПАТ «Артеріум» (далі – позивач) є власником Свідоцтва України № XXX від 15.08.2016 р. на знак для товарів і послуг «Фрешнес» (далі – ТМ), зареєстрований в 3 класі згідно з Міжнародною класифікацією товарів та послуг (МКТП), а саме «Нелікувальна косметика та нелікувальні парфумерно-косметичні препарати; нелікувальні зубні порошки і пасти; парфумерні вироби, ефірні олії; вибілювальні препарати та інші речовини для прання; чистильні, полірувальні, очищальні та абразивні препарати» У своїй позовній заявлі позивач вказує, що ним використовується вказане ТМ, оскільки саме він є виробником косметичного крему для обличчя «Фрешнес». Однак, позивачем було виявлено факт продажу в аптеках м. Львова гігієнічно-профілактичного засобу для догляду за шкірою тіла «Фрешнес янг», що підтверджується фіскальним чеком від 14.04.2021 року.

Позивач зазначає, що існування в продажу гігієнічно-профілактичного засобу для догляду за шкірою тіла «Фрешнес янг» може ввести в оману споживача як щодо виробника товару так і щодо самого товару. Обґрутовуючи свої позовні вимоги позивач зазначає, що використання відповідачем засобу під торговою назвою «Фрешнес янг» є неправомірним та

порушує права інтелектуальної власності позивача на знак для товарів і послуг за свідоцтвом України № XXX, оскільки здійснюється без його дозволу на це.

Позивачем також просить суд звернути увагу на долучений до матеріалів справи висновок експертного дослідження, згідно з результатами якого експерт дійшов висновку, що:

- позначення «Фрешнес янг», яке використовується ПП «Біонорм» для гігієнічно-профілактичного догляду за шкірою тіла є схожим настільки, що його можна сплутати із знаком для товарів і послуг «Фрешнес» за свідоцтвом України № XXX від 15.08.2016 р., зареєстрованим на ім'я ПАТ «Артеріум»;

- товари, для яких зареєстрований знак для товарів і послуг «Фрешнес» за свідоцтвом України № XXX від 15.08.2016 р., зареєстрованим на ім'я ПАТ «Артеріум» та товар, для якого ПП «Біонорм» використовує позначення «Фрешнес янг», є спорідненими;

- позначення «Фрешнес янг» яке використовується ПП «Біонорм» для гігієнічно-профілактичного догляду за шкірою тіла, є таким, що може ввести споживачів в оману щодо особи, яка є виробником товару, власником знака для товарів і послуг «Фрешнес» за свідоцтвом України № XXX від 15.08.2016 р., зареєстрованим на ім'я ПАТ «Артеріум».

Відповідач, заперечуючи проти позовних вимог, посилився на те, що виробництво/реалізація засобу для гігієнічно-профілактичного догляду за шкірою тіла «Фрешнес янг» здійснюється на іншому товарному ринку, оскільки відповідно до витягу з ТУ .У XXXXXX, здійснюється виробництво та продаж засобу, який є лікарським (напис міститься на упаковці товару) у зв'язку із чим, останній реалізовується виключно через аптеки. Крім того, відповідач просить суд звернути увагу на ту обставину, що гігієнічно-профілактичний крем для догляду за тілом «Фрешнес янг» виробництва ПП «Біонорм» призначений не лише для обличчя, що зайвий раз доводить значну відмінність між вказаними засобами, а тому, не може йтися про введення споживачів в оману.

Проаналізуйте чинне законодавство України та вирішіть спір. Складіть відзвів на позов.

ТЕМА 4. ПРАВОВА ОХОРОНА РЕЗУЛЬТАТИВ СЕЛЕКЦІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Заняття 13.

1. Умови надання правової охорони сорту рослин.
2. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин:
  - особисті немайнові права;
  - майнові права;
  - майнові права на поширення сорту.
3. Види порушень прав на сорти рослин.
4. Дії, які не визнаються порушеннями прав на сорти рослин.
5. Способи захисту прав на сорти рослин.
6. Визнання недійсним прав на сорти рослин.

7. Види порушень та способи захисту прав на породи тварин.

Задача 1

Степан Кривошея звернувся до суду із позовом до Товариства з додатковою відповіальністю “Селекціонер” про визнання договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослини “Осіння сакура” недійсним. Позов було обґрунтовано наступним. Степан є автором сорту рослини “Осіння сакура”, а володільцем патенту та майнових прав на вказаний сорт рослини є ТзДВ “Селекціонер”. 12 липня 2016 року ТзДВ “Селекціонер” уклало із ПП “Дерево життя” договір про передання виключних майнових прав на сорт рослини “Осіння сакура”, і не повідомило про таке відчуження Степана, чим порушило ч. 4 ст. 51 Закону України “Про охорону прав на сорти рослин”, а також абз. 2 п. 1.3. Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту.

1. Проаналізуйте ситуацію. Яке судове рішення у даному випадку повинен внести суд?
2. Складіть відзві на позовну заяву відповідно до фабули задачі.
3. Складіть договір про передання виключних майнових прав на сорт рослини.

Завдання 1

Проаналізуйте стан правового регулювання щодо охорони прав на породи тварин. Які особливості виникнення, набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності на породи тварин?

ТЕМА 5. ПРАВОВА ОХОРОНА РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ЛОКАЛЬНОЮ НОВИЗНОЮ ТА ПРАВ НА НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ

Заняття 14.

1. Види порушень та способи захисту прав на комерційну таємницю.
2. Особливості захисту прав на ноу-хау.
3. Договірні способи захисту прав на комерційну таємницю та ноу-хау.
4. Захист прав на комерційну таємницю в порядку, визначеному Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції».
5. Кримінально-правова охорона комерційної таємниці.
6. Захист прав на раціоналізаторську пропозицію.
7. Захист прав на наукове відкриття.

Задача 1.

ТзДВ “Житнє” подало до ТзДВ “Подорожник” позов про відшкодування збитків, у тому числі упущенії вигоди, у зв’язку із неправомірним використанням останнім комерційної таємниці ТзДВ “Житнє”. Позов було обґрутовано наступним чином. Колишні працівники ТзДВ “Житнє” Тиравський Т. та Вовчик Д., маючи доступ до комерційної таємниці товариства у зв’язку із виконанням своїх посадових обов’язків, зробили копії електронних носіїв інформації, що становить комерційну таємницю ТзДВ “Житнє”. До такої інформації входили дані про: собівартість продукції; розміри торгівельних націонок; постачальників, продавців та покупців продукції; способи придбання і реалізації продукції. Згодом Тиравський Т. та Вовчик Д. стали засновниками ТзДВ “Подорожник”, яке у подальшому у своїй господарській діяльності використовувало вищевказану комерційну таємницю ТзДВ “Житнє”. Так, ТзДВ “Подорожник” вже через місяць після звільнення Тиравського Т. та Вовчика Д. уклало вигідні договори із контрагентами ТзДВ “Житнє”, а останнє відповідно втратило клієнтів. При цьому, позивач наголошував на тому та подав відповідні докази, що між ТзДВ “Житнє” та Тиравським Т. і Вовчиком Д. було укладено Договори про нерозголошення комерційної таємниці ТзДВ “Житнє” із зобов’язанням такого нерозголошення протягом наявності трудових відносин між ними та 5 років після звільнення.

Відповідач, ТзДВ “Подорожник” подало відзив на позовну заяву, у якому вказало, що вказану інформацію не можна вважати комерційною таємницею, оскільки ТзДВ “Житнє” виставляє на сайті інформацію про своїх контрагентів. Тобто, така інформація є загальнодоступною.

Суд виніс судове рішення про повне задоволення позовних вимог. Чи правомірне судове рішення? Обґрунтуйте.

Завдання:

1. Сформувати позовну заяву з усіма додатками відповідно до фабули 1 (з врахуванням усіх проблемних питань фабули та з обранням вірної позиції позивача).
2. Скласти проект Договору про нерозголошення комерційної таємниці, що укладається між роботодавцем та працівником.

Задача 2.

ТзОВ “О” було зацікавленим у відомостях, які становлять комерційну таємницю ТзОВ “К”, зокрема щодо: контрагентів ТзОВ “К”, цін збути останнім товарів, умов договорів між ТзОВ “К” та його контрагентами. У зв’язку із наведеним ТзОВ “О” організувало викрадення в ТзОВ “К” носіїв комерційної таємниці, і у подальшому використало таку інформацію у своїй господарській діяльності, поставивши нижчу ціну на аналогічні товари. Факти викрадення були доведені у кримінальному провадженні № *****. ТзОВ “К” звернулось до Антимонопольного комітету України із заявою про накладення на ТзОВ “О” штрафу.

Проаналізуйте порядок розгляду справи органами Антимонопольного комітету України. З яких етапів складається розгляд справи?

Яке рішення повинен винести Антимонопольний комітет України.

Завдання:

1. Скласти рішення Антимонопольного комітету України по вирішенні ситуації, описаної у задачі 2.

ТЕМА 6. ПРАВОВА ОХОРОНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Заняття 15-16

1. Поняття, ознаки та види договорів, об'єктом яких є майнові права інтелектуальної власності.
2. Захист прав інтелектуальної власності у разі порушення:
  - Ліцензійного договору;
  - Договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності;
  - Договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності;
  - Договору комерційної концесії;
  - Договору про передання ноу-хау;
  - інших договорів, предметом яких є права інтелектуальної власності.
3. Договір застави майнових прав інтелектуальної власності як забезпечення виконання зобов'язання.
4. Порушення умов публічної ліцензії на використання майнових прав інтелектуальної власності.

Завдання 1.

Охарактеризуйте форму договорів про передання майнових прав інтелектуальної власності. Які договори можуть укладатися усно? Які правові наслідки недотримання форми договору? Порівняйте норми ч. 2 ст. 1107 ЦК України та ст. ст. 208, 218 ЦК України.

Завдання 2.

На підставі аналізу відповідних положень Законів України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки» визначте хто може бути ліцензіаром за ліцензійними договорами про передання майнових прав на відповідні об'єкти.

Завдання 3.

Дайте порівняльну характеристику договору про передання ноу-хау, ліцензійного договору, договору про використання інформації.

Завдання 4.

Розкрийте зміст понять «концесія», «комерційна концесія», «франчайзинг».

Завдання 5

Які особливості відшкодування збитків, завданих невиконанням чи неналежним виконанням договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності?

Завдання 6

Проаналізуйте можливості застосування компенсаційних способів захисту у справах про захист прав інтелектуальної власності, які виникають з договірних відносин.

Завдання 7

Проаналізуйте такий спосіб захисту як стягнення моральної шкоди у справах про захист прав інтелектуальної власності, які виникають з договірних відносин.

Задача 1.

Позивач звернувся з позовом до суду посилаючись на те, що 26.05.2011р. між ним та відповідачем було укладено угоду на представлення виключної ліцензії на використання «ноу-хау» та технічної документації для виробництва приладу (не інвазійного глюкометра).

Після підписання ліцензійної угоди від 26.05.2011р. відповідач на протязі двадцяти банківських днів зобов'язаний був провести виплату паушальної винагороди в сумі 5000грн., однак своїх зобов'язань він не виконав, як і подальші зобов'язання щодо виплати остаточної суми паушальної винагороди, роялті та штрафних санкцій за порушення умов договору.

22.05.2012р. відповідач надіслав листа про розірвання ліцензійної угоди від 26.05.2011р. в односторонньому порядку, що не допускається п. 6.3. цієї угоди, без виплати жодної належної винагороди позивачеві як ліцензіару. Просить суд: Зобов'язати відповідача ОСОБА_2 провести повну виплату паушальної винагороди, роялті, пені за користування чужими грошима по ліцензійній угоді від 26.05.2011р., згідно наданого позивачем розрахунку; розірвати ліцензійну угоду від 26.05.2011р.; зобов'язати відповідача ОСОБА_2 виконувати договір про конфіденційність та нерозголошення інформації від 17.03.2011р., після розірвання ліцензійної угоди від 26.05.2011р., протягом 10 років, а саме до 17.03.2021р..

В судове засідання 07.10.2013р. позивач не з'явився, про слухання справи повідомлений, надіслав заяву про збільшення позовних вимог, посилаючись на те, що він належним чином продовжує в односторонньому порядку, не дивлячись на те, що відповідач ОСОБА_2 не здійснює виплату усіх винагород, виконувати всі пункти ліцензійної угоди, у зв'язку з чим, враховуючи невиплату паушальної винагороди, роялті, користування чужими коштами з врахуванням інфляції, пені за прострочку по ліцензійній угоді від 26.05.2011р. просить суд стягнути з відповідача ОСОБА_2 100 916грн.40коп., відповідно до наданих розрахунків.

Представник відповідача ОСОБА_3 в судовому засіданні позов не визнав та пояснив, що між позивачем та відповідачем було укладено ліцензійний договір від 26.05.2011р. про надання виключної ліцензії на використання «ноу-хау» та технічної документації, однак, у зв'язку з тим, що виготовлений за наданою позивачем технічною документацією пристрій є не працюючим, відповідачем направлено позивачеві листа про припинення дії ліцензійного договору. Оскільки пристрій не вдалося довести до належного робочого стану та запустити в серійне виробництво, відсутні підстави для виплати будь яких винагород позивачеві.

Вислухавши пояснення сторін, дослідивши матеріали справи, суд приходить до висновків, що позов підлягає частковому задоволенню.

Дайте юридичний аналіз рішення суду. Ознайомтесь з рішенням суду в єдиному державному реєстрі судових рішень. Справа № 667/6742/13-ц. Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/34076379>

Задача 2.

04.02.2015 року ОСОБА_1, ОСОБА_2 звернулися в суд з позовом до ТОВ «ГАМАЗИН», ТОВ «КНИГАРНЯ «Є», в якому просили визнати позивачів авторами книги «ІНФОРМАЦІЯ_1», зобов'язати відповідачів припинити продаж книги Брати ОСОБА_4 «ІНФОРМАЦІЯ_1», а усі непродані примірники знищити, стягнути з ТОВ «ГАМАЗИН» на користь позивачів компенсацію в розмірі 30450 грн. за порушення немайнового авторського права, а також стягнути з відповідачів на користь позивачів судові витрати в розмірі 852,60 грн.

Свої позовні вимоги позивачі обґрунтують тим, що у 2012 році ТОВ «ГАМАЗИН», що працює під торговельною маркою «Зелений пес» замовило у позивачів написання та упорядкування книги під умовною назвою «ІНФОРМАЦІЯ_2». Відповідач уклав з позивачами договір про створення на замовлення і використання твору №15/03-2012 від 15.03.2012 року, за умовами якого позивачі передавали ТОВ «ГАМАЗИН» всі виключні майнові права на літературний твір, а всі немайнові права на твір залишилися за ними. Позивачі не укладали з ТОВ «ГАМАЗИН» ніяких інших договорів. Книга була написана в строк, проти ТОВ «ГАМАЗИН» висував нові побажання до книги, тому остаточна редакція книги була передана в електронному вигляді в грудні 2013 року. В 2014 року ТОВ «ГАМАЗИН» видав цю книгу накладом 5000 примірників під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_1», при цьому в книзі зазначено, що її авторами є «Брати ОСОБА_6», а позивачі зазначені лише як «наукові редактори та упорядники», що не відповідає дійсності. Таким чином, ТОВ «ГАМАЗИН» позбавив позивачів авторства на книгу і приписав його Братам ОСОБА_6, які не є співавторами Книги, такі дії є порушенням немайнових прав позивачів, а тому вони і звернулася з вказаним позовом до суду.

Під час розгляду справи судом, відповідно до ст.ст. 35, 36 ЦПК України, було залучено у якості третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору ОСОБА_3 та ОСОБА_4, оскільки вони зазначені авторами книги, щодо якої наявний спір, а тому рішення в даній справі може вплинути на їх права та інтереси.

Представник відповідача ТОВ «ГАМАЗИН» ОСОБА_6, подав письмові заперечення, вважає що з боку відповідача не було порушені авторські права позивачів, оскільки предметом укладеного між сторонами договору №15/03-2012 є написання та упорядкування книги під умовною назвою «ІНФОРМАЦІЯ_2», разом з тим позивачі зобов'язувалися передати відповідачу рукопис твору в обсязі не менше ніж 200 тис. знаків не пізніше ніж 30.06.2012 року, проте позивачі свої зобов'язання за вказаним договором не виконали. Разом з тим між позивачками та ТОВ «ГАМАЗИН» було укладено два договори на упорядкування та наукове редагування книги з робочою назвою «ІНФОРМАЦІЯ_1 (Дитяча енциклопедія свят)», яка в подальшому була видана під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_1».

Вислухавши позивачів та їх представника, представників відповідачів, дослідивши письмові докази, які містяться в матеріалах справи, суд вважає, що позовні вимоги не підлягають задоволенню.

Дайте юридичний аналіз рішення суду. Ознайомтесь з рішенням суду в єдиному державному реєстрі судових рішень. Справа № 761/8184/15-ц. Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/54925183>

Базова література до навчальної дисципліни

1. *Bently, Lionel, Brad Sherman.* Intellectual property law. Oxford University Press, USA, 2014.
2. *Dratler Jr, Jay, and Stephen M. McJohn.* Intellectual Property Law: Commercial, Creative and Industrial Property. Law Journal Press, 2022.
3. *Rochelle Cooper Dreyfuss, Justine Pila.* The Oxford Handbook of Intellectual Property Law. Oxford University Press, 2018. 1010 p.
4. *Харитонова О. І., Харитонов Є. О., Ківалова Т. С., Дмитришин В. С., Кулініч О. О. та ін.* Право інтелектуальної власності : підручник. К. Юріком Інтер. 2021. 540.
5. *Яворська Л.С., Тараканенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін.* Інтелектуальне право України. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 609 с.

Додаткова література

Noam Shemtov. Beyond the Code: Protection of Non-Textual Features of Software, Oxford University Press. 2017. 288 p.

Simon Stokes. Digital Copyright: Law and Practice. Bloomsbury Publishing. 2014. 310 p.

Tatiana-Eleni Synodinou, Philippe Jougleux, Christiana Markou, Thalia Prastitou. EU Internet Law: Regulation and Enforcement. Springer. 2017. 433 p.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ. За ред. Мироненко Н.М. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2019. 204 с.

Андрощук Г.О. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2016. 366 с.

Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.

Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія. За наук. ред. Мироненко Н. М. НДІ ІВ НАПрН України, К. : Інтерсервіс, 2014. 279 с.

Дробязко В.С. ІСТОРИЧНІ Й ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БЕРНСЬКОЇКОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ЛІТЕРАТУРНИХ І ХУДОЖНІХ ТВОРІВ. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2018. 214 с.

Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. К.: Академперіодика. 2017. 664 с.

Підопригора О. Право інтелектуальної власності. Київ. Вентурі. 2002 р.

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ. За ред Мироненко Н.М. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2019. 270 с.

Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч.закладів. *O. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.* К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.

Шабалін А.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: навчально-практичний посібник. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2020. 160 с.

Штефан А.С. ДОГОВІРНІ ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. НДІ інтелектуальної власності, Інтерсервіс. 2017. 230 с.

Яворська О. С. Охорона авторських і суміжних прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет. Право України. 2018. № 1.

Інше

Intellectual Property Law Reviews & Journals (Westlaw)

Intellectual Property Legal Newspapers & Newsletters (Westlaw)

World IP Review. URL: <https://www.worldipreview.com/>

Теорія і практика інтелектуальної власності <http://www.inprojournal.org/uk/golovna/>

Наукова література до теми 1.

Oleksandra S Yavorska, Vitaliy M Kosovych, Ihor Y Boiko, Leonid L Tarasenko, Iryna I Shpuhanych. The current state of copyright and intellectual property in the IT field. Cuestiones Políticas. 2021, Vol. 39 Issue 71, p. 660-681. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/37446/40926>

Yuliya Glado, Oleksandra Yavorska, Leonid Tarasenko, Olena Tsilmak, Tetiana Matienko. Features of the contract for engineering services in civil law of Ukraine: ways to improve the process in the context of improving business. Business: Theory and Practice. 2021. 22 (2). C. 462-469. <https://journals.vilniustech.lt/index.php/BTP/article/view/13537>

Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в інтернеті // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – Харків: НТУ «ХПІ», 2013. – № 6(980). – С. 26-29.

Авторское право и смежные права. под ред. Г.И.Миронюка, В.С.Дробязко. - Издательский дом Ін-ЮРЕ, К. - 2001.

Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. ДовгERTA. — Книга 1: Нормативні акти і до-кументи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. — К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2001. — 520 с. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів. — К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001. — 460 с.

Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С ДовгERTA. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.

Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних) : монографія / Г. О. Андрощук, С. А. Петренко. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ. — 2013. — 300 с.

Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. - К.: КНТ, 2005.

Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання. — Х.: ДІВ, 2004.

Басай О.В. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності (проблеми теорії) : автореф. дис д-ра юрид. наук : 12.00.03 / О. В. Басай; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». - Одеса, 2015.

Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. – 2006. – липень. - № 13. - . режим доступу: <http://www.viche.info/journal/278/>

Верес І. Поняття організації колективного управління // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали ХXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. – Львів. - 2015 р. - С. 183-185. Режим доступу: http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf

Демченко Т. С. Правове регулювання промислової власності в Європі та в Україні: Принципи побудови та шляхи зближення. — К.: Вид-во «Преса України», 2005.

Дроб'язко В. Правове регулювання авторського права і суміжних прав у Європейському Союзі / В. Дроб'язко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 1. – С. 3-13.

ДЮКАРСВА-БЕРЖАНІНА К. Ю. СУЧАСНІ ЗАКОНОДАВЧІ РЕАЛІЇ ЩОДО НАБУТТЯ АВТОРСЬКИХ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ, СТВОРЕНІ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ВИКОНАННЯМ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЧИ НА ЗАМОВЛЕННЯ. Право і суспільство. 2022. № 2. С. 57-62.

Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.

Кметик-Подубінська, Х. "Художність твору як об'єкта авторського права." Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право 69 (2022): 98-102.

Кметик-Подубінська, Х. I. "АВТОРСЬКЕ ПРАВО В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ." Legal sciences and their role in the development of the legal culture of a modern man : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2022.197 p.

Кметик-Подубінська, Х. ФОТОГРАФІЧНИЙ ТВІР ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ. Вісник Львівського університету. Серія Юридична. 2022. № 74.

Овчаренко А. Система міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності // Юридичний журнал. – 2010. - № 6. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3534>

Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. :НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408с.

Підопригора О. Право інтелектуальної власності. – Київ. – Вентурі. – 2002 р.

Право інтелектуальної власності в Інтернеті : [наук.-практ. посібник] / С.А.Петренко, В.М. Троцька. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 288 с.

Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2006.

Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. Вищих навч.закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — 696 с.

Право інтелектуальної власності: Академічний курс / За ред. О.А. Підопригори, О. Д. Святоцького. — Вид. друге, перероб. та доповн. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.

Право інтелектуальної власності: підручник // [О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 544 с.

Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: Прохоров-Лукін Г., Кириченко І. Судова експертиза як невід'ємна складова ефективного захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. – 2005. - № 2. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1585>

Правове регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю: сучасний стан і перспективи розвитку : монографія / за загал. ред. Н. М. Мироненко; НДІ ІВ НАПрНУ — К. : Інтерсервіс, 2012. — 396 с.

Тарасенко Л. Особливості звернення до суду з позовом щодо захисту авторського права // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали ХXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. – Львів. - 2015 р. - С.222-226. Режим доступу: http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf

Тарасенко Л.Л. NFT – новітній цифровий об'єкт авторського права чи форма вираження твору. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2022. № 2. <http://www.inprojournal.org/uk/2-123-2022/>

Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у спорах щодо захисту авторських прав /Л.Л.Тарасенко // Адвокат. – 2014. - № 10. – С.21-26. Режим доступу: <http://yurholding.com/news/78-dokazi-dokazuvannya-u-sporah-schodo-zahistuavtorskih-prav.html>

Тарасенко Л.Л. Захист авторських прав: процесуальні аспекти /Л.Л.Тарасенко // Часопис Київського університету права: Український науково-теоретичний часопис. – К.: Київ. Ун-т права НАН України, Ін-т держ. І права ім. В.М.Корецького НАН України. – 2015. - № 2. – С.246-250 Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2015_2/CHAS15_2.pdf

Тарасенко Л.Л. Суб'єктний склад розгляду справ щодо захисту авторських прав /Л.Л.Тарасенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2015. – Вип. 34. – Т. 1.– С.105-109. Режим доступу: <http://www.visnykjuris.uzhnu.uz.ua/index.php/archiv?id=95>

Тарасов Д. Про реформу права інтелектуальної власності в Євросоюзі //Інтелектуальна власність. – 2013. - № 3.

Харитонова О.І. Правовідносини інтелектуальної власності , що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади): моногр. / О.І.Харитонова. – Одеса.:Фенікс,2011.

Штефан О. О. Науково-практичний коментар Глави 36 Цивільного кодексу України (Авторське право) / О. О. Штефан ; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014 — 128 с.

Яворська О. С. Використання об'єктів авторського та (або) суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій. / О.С. Яворська // Збірник матеріалів IV Всеукраїнська науково-практична конференція “Юрисдикційна форма захисту прав, свобод та інтересів” (Київ, 27 квіт. 2017 р.). – К.: Наук.-дослід. Інст. Інтел. влас. НАПрН України, 2017. – С. 87-89.

Яворська О. С. Охорона авторських і суміжних прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет. Право України. 2018. № 1.

Яворська О.С. Законодавчі новели про способи захисту авторських і суміжних прав в мережі Інтернет / О.С.Яворська // Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного та ІТ права: матеріали другої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 27-28 жовтня 2017 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2017. – С. 49-58 (0,54 друк. арк.).

Яворська О.С. Охорона прав на бази даних. Вісник Львівського університету. Серія Юридична. 2021. № 72.

Яворська О.С. Теорія та практика застосування презумпції творчого характеру праці, результатом якої є об'єкт інтелектуальної власності / Олександра Степанівна Яворська // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2017. – Випуск 64. – С. 175 – 182.

Яворська, О. С. (2017). Законодавчі новели щодо захисту авторських і суміжних прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет. Часопис цивілістики, (26), 29-33.

Наукова література до тем 2-3

Андрощук Г. Інститут секретних винаходів як фактор забезпечення національної безпеки. Наука та наукознавство. 2020. № 4 (110). С. 24-43.

Андрощук Г. Патентний тролінг проти інновацій: стан, тенденції, загрози. Право та інноваційне суспільство. 2013. № 1. С. 70–88.

Андрощук Г.О., Работягова Л.І. Реформа патентної системи США: аналіз змін. Наука, технології, інновації. 2017. № 3 (3). С. 61-69.

Бабенко В. А. Торговельна марка: еволюція, історія, сучасність // В. А. Бабенко. – Історія торгівлі, податків та мита. – 2014. – № 1(9).

Басай О.В. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності (проблеми теорії): автореф. дис ..... докт. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2015. 36 с.

Батова В. Правова природа патенту. - НДІ інтелектуальної власності АпрНУкраїни. – 2012. - режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/viewpravova-pryroda-patentu.html>

Бойко І.Й., Тарасенко Л.Л. Патентне право в умовах війни: правові можливості для захисту і відновлення України. Право і суспільство. 2022. № 3. С. 38-43.

Бондаренко О.О. Цивільно правова охорона промислових зразків в Україні та країнах ЄС: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2017. 19 с.

Бондаренко О.О. Щодо проблем правової охорони промислових зразків в Україні // Часопис Київського університету права. – 2013. - № 2. – С.241-244. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/241.pdf

Бондаренко С. Формула винаходу (практичний приклад). Патентний пошук в Україні. режим доступу http://www.tm24.com.ua/ua/details/page_139/

Васьковська Т. Актуальні проблеми судової експертизи промислових зразків// Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2008. - № 2. – С.15-20.

Васьковська Т. Промисловий зразок як твір декоративно-прикладного мистецтва. - НДІ інтелектуальної власності АпрН України. – 2009. – режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-promyslovyy-zrazok-jak-tvirdekoratyvno-prykladnoho-mystetstva.html>

Галянтич К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту: монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва, 2003. 256 с.

Гареєв Є.Ш. Правова охорона винаходів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Є.Ш. Гареєв ; Одес. нац. юрид. акад. — О., 2007. — 20 с.

Гирич О.С. Нетрадиційні товарні знаки (торговельні марки) // О.С.Гирич / Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф-т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С.48-53. <http://law.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/09/ЗБІРНИК-матеріалів-конференції-Актуальні-проблеми-інтелектуального-права-Львів-2016.pdf>

Гуля С.Л., Охромеєв Ю.Г. Проблемні питання під час проведення судової експертизи зі встановлення новизни корисної моделі // режим доступу: http://intelect.org.ua/sites/default/files/ohromeev_gulyastatty_se_pri_vstanovleni_novizni_korisn_oyi_modeli.pdf

Давид Л. Особливості виникнення суб'єктивних цивільних прав на патент на промисловий зразок. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. 2014. № 25. С. 62-65.

Давид Л. Л. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок : автореф. дис канд. юрид. наук : 12.00.03 / Л. Л. Давид; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. - Київ, 2015. - 20 с.

Давид Л.Л. Проблеми вдосконалення судового захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. - № 3-1. – С.120-122. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/3/Davyd%20L.L..pdf

Дорошенко О., Работягова Л. Деякі аспекти встановлення відповідності промислового зразка критеріям охороноздатності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. № 1. С. 27-38.

Дорошенко О., Работягова Л. Новий інститут права інтелектуальної власності в Україні - незареєстрований промисловий зразок. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 4. С. 42-51.

Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навчальний посібник. – К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2003. – 64 с.

Жихарев О. Особливості дослідження експертом промислових зразків з урахуванням змін до законодавства. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 4. С. 32-41.

Зайківський О., Оністрат О. Щодо впливу порушень прав інтелектуальної власності на обороноздатність держави. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 3. С. 47-54.

Зінич Л. В. Обмеження прав власника патенту як основа забезпечення балансу приватних та публічних інтересів. Сучасні проблеми правової системи України: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, 26 листопада 2016 р.). Київ, 2015. Випуск 7. С. 155-156.

Зінич Л. В. Правовий режим використання державою об'єктів промислової власності. 2017. автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Івано-Франківськ.18 с.

Зінич Л.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИМУСОВОГО ЛІЦЕНЗУВАННЯ ВИНАХОДІВ І КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 74 – 79.

Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.

Іщук С.І. Право інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук, спец.: 12.00.03. Київ – 2009.

Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія . Київ: Академперіодика, 2017. 662 с.

Капіца Ю. Незареєстрований промисловий зразок: особливості захисту прав в Європейському Союзі та проблеми тролінгу в Україні. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 5. С. 60-71.

Капіца Ю. Охорона прав на корисні моделі – тенденції в Європейському Союзі та виклики для України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 3. С. 27-40.

Капіца Ю., Воробйов В. Охорона прав на промислові зразки в Європейському Союзі. Університетські наукові записки. 2005. № 4. С. 73-77.

Капіца Ю.М. Уніфікація і гармонізація законодавства з охорони прав інтелектуальної власності держав-членів ЄС та законодавство України. дис ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ. 2019. 472 с.

Качуровський В.В. ПРАВО НА НЕДОТОРКАНІСТЬ ОБ'ЄКТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 79 – 82.

Кащинцева О.М. Дослідження «вічнозелених патентів» на фармацевтичному ринку України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. № 3. С. 16-26.

Кириленко А. Законодавство ЄС у сфері промислових зразків: теоретично-практичний коментар. 2021. 91 с. ISBN: 978-84-09-28480-1.

Кириченко І. Попереджуvalьне маркування для товарних знаків: вітчизняна та міжнародна практика правозастосування // І.Кириченко. – Юридичний журнал. – 2003. – № 8.

Кириченко Т.С. Захист патентного права на основі формули винаходу: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Т.С. Кириченко ; Нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2005. — 17 с.

Коваль А. Деякі особливості судових справ про визнання недійними патентів на промислові зразки // Юридичний журнал. – 2006. - № 9. – режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2402>

Колосов О.Є. Особливості складання опису та формули винаходу. Режим доступу http://kolosov.kiev.ua/file/shop/332_1.pdf

Крижна В. М. Право попереднього користувача на торговельну марку за законодавством України // Вісник господарського судочинства. — 2004. - № 3. - С 220-226.

Кузьменко Т.С. «Бренд» як складний правовий засіб індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг. – Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03. – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2011.

Мартин В.М. Умови надання правової охорони торговельним маркам // В.М.Мартин / Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 91 – 97. <http://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/ЗБІРНИК-матеріалів-конференції-Актуальні-проблеми-інтелектуального-права-Львів-2016.pdf>

Марушева О. Форми захисту прав на торговельну марку // Влада. Людина. Закон. – 2013. - № 2 (113). – С.51-54. Режим доступу: <http://vlz.in.ua/uploads/File/pdf/St/2013-s/2013-2s/Maruheva.pdf>

Мироненко Н. М. Правовая охрана товарных знаков, фирменных наименований и географических указаний в Германии. — К.: Таксон, 1997.

Москалюк Н.Б. Теоретичні та практичні проблеми права державної власності та його реалізації: дис ....д-ра юр. наук :12.00.03. Тернопіль. 2021. 474 с.

Орлюк О., Работягова Л. Співвідношення правової охорони промислових зразків і торговельних марок. - НДІ інтелектуальної власності АпрН України. – 2009. - режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-spivvidnoshennja-pravovoji-okhorony-promyslovych-zrakiv-i-torhovelnykh-marok.html>

Падучак Б. М. Цивільно правове регулювання відносин у сфері трансферу технологій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2011. 20 с.

Пелипенко О. Як захистити торгову марку при незаконному імпорті товарів // режим доступу http://www.ilfua.com/ua/publications/articles/zakhystyty_torgovu_marku/

Прудкий О. Захист прав на використання торговельних марок в інтернеті: судова практика // ЮРИСТ&ЗАКОН. – 2014. – режим доступу: <http://www.lcfgroup.com.ua/news/publications/1675/>

Работягова Л. Патент на корисну модель: забезпечення балансу прав. – НДІ інтелектуальної власності АпрН України. – 2009. - режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-patent-na-korysnu-model-zabezpechennjabalansu-prav.html>

Работягова Л. Промисловий зразок як об'єкт правової охорони. – НДІ інтелектуальної власності АпрН України. – 2009. - режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-promyslovyy-zrazok-jak-objekt-pravovojoikhorony.html>

Рассомахина О.А. Охорона прав на торговельні марки в Інтернеті за законодавством ЄС, держав-членів ЄС, США та інших країн // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С.109-116. <http://law.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/09/ЗБІРНИК-матеріалів-конференції-Актуальні-проблеми-інтелектуального-права-Львів-2016.pdf>

Рассомахина О.А. Правове регулювання використання торговельних марок у господарському обороті: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / О.А. Рассомахина ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". — К., 2008. — 19 с.

Романадзе Л.Д. Захист прав на торговельні марки у міжнародному приватному праві: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Л.Д. Романадзе ; Одес. нац. юрид. акад. — О., 2008. — 18 с.

Романадзе Л.Д. Правове регулювання окремих способів захисту прав на знаки для товарів та послуг // Актуальні проблеми держави і права. – 2004. – Вип. 22. – С. 622-628.

Ромат Є. Захист торговельних марок як об'єктів інтелектуальної власності // Теорія та практика державного управління. – 2011. - № 34 (3). – С.1-9. Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-3/doc/2/23.pdf>

Самоловова Н. Незареєстрований промисловий зразок в індустрії моди. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. № 3. С. 11-18.

Тарасенко Л. Захист прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі) і промислові зразки. Вроцлавсько-Львівський юридичний вісник. 2016. № 7. 247-257.

Тарасенко Л.Л. Вирішення спорів щодо порушення патентних прав // Л.Л. Тарасенко. / Часопис Київського університету права. – 2016. - № 2. – режим доступу: <http://kul.kiev.ua/gurnal-chasopis-kup-/chasopis-kijivskogo-universitetuprava.html>

Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у судових спорах щодо інтелектуальних прав / Л.Л. Тарасенко // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 126-133 <http://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/ЗБІРНИК-матеріалів-конференції-Актуальні-проблеми-інтелектуального-права-Львів-2016.pdf>

Тарасенко Л.Л, Примусові ліцензії на винаходи, корисні моделі: окремі проблеми і перспективи застосування. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6.

Тарасенко Л.Л. Захист прав інтелектуальної власності на знаки для товарів і послуг / Л.Л. Тарасенко // Вісник Львівського Університету. Серія Юридична. – Львів: Львівський нац.ун-т, 2016. – Вип. 62. – С. 90-98. Режим доступу: <http://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2013/10/Вісник-62.pdf>

Тарасенко Л.Л. Новації щодо правової охорони промислових зразків. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. № 70. С. 196-202.

Тарасенко Л.Л. Права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) / Л.Л. Тарасенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право. – 2016. - № 39. Режим доступу: <http://www.visnykjuris.uzhnu.uz.ua/index.php/archiv?id=113>

Тарасенко Л.Л. Промислові зразки: новації 2020 р. Інтелектуальна власність в креативних індустріях : ел. зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 12 листоп. 2021 р. / редкол.: О.Ф. Дорошенко, А.С. Штефан та ін.; НДІ інтел. власн. НАПрН України, Навч.-наук. інст. права КНУ ім. Т. Шевченка, Київ, 2021. С. 2018-228.

Тарасенко Л.Л. Реформа патентного законодавства (2020): основні новації щодо винаходів (корисних моделей). Вісник Львівського університету. Серія Юридична. 2021. № 73. С. 67-76.

Тарасенко Л.Л. Домени, фірмовий стиль та інші комерційні позначення: особливості правової охорони. Вісник Львівського університету. Серія Юридична. 2022. № 74.

Ульянова Г. Реалізація права інтелектуальної власності на промисловий зразок. Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2015. № 1. С. 189-194.

Харитонова О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади): монографія. Одеса: Фенікс, 2011. 346 с.

Черкашин В.Ф. ДОЦІЛЬНІСТЬ ПАТЕНТУВАННЯ В УМОВАХ МОНОПОЛІЙ МАНУФАКТУР ТА ПОСЛУГ // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф – т Львів. нац. ун – ту ім. І. Франка, 2016. – С. 144 – 149.

Шишка Р. Протидія патентному тролінгу в Україні. Часопис цивілістики. 2017. № 23. С. 73-77.

Шишка Р.Б. Механізм правового регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матеріалів наук. практич. конференції (Львів, 18 листопада 2016). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. С. 297–305.

Яворська О. С. Договори у сфері інтелектуального права: проблеми застосування чинного законодавства. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : зб. матеріалів науково практичної конференції. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. 396 с. С. 306–316.

Яворська О. С. Проблеми законодавчої визначеності способів захисту патентних прав. Цивільне право і процес: витоки, здобутки та перспективи розвитку. Видавничий дім «Гельветика». Київ. 2020. С. 131-135.

Яворська О. С. Реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: реалії та перспективи. Львів. 2021. С. 6-11.

Якубівський І. Виникнення майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Часопис цивілістики. 2015. № 18. С. 223-228.

Якубівський І. Є. Об'єкти патентного права. Правова держава. 2021. № 43. С. 112-121.

Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 521 с.

Якубівський І.Є. Способи використання об'єктів патентного права. Проблеми цивільного права та процесу: матеріали наук.-практ. конф. Харків: ХНУВС. 2016. С. 87-90.

Ярошевська Т.В. Охорона прав промислової власності: приватно-правовий аспект: дис ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2021. 506 с.

Ярошевська Т.В. Поняття права промислової власності та його джерела. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. № 23 (ч. 1). Т. 1. С. 288 –292.

Ярошевська Т.В. Право на службовий винахід: автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т.В. Ярошевська ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2009. — 19 с.

Ярошевська Т.В. Проблеми охорони прав промислової власності в Україні: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 372 с.

Ярошевська Т.В. Проблемні питання охорони прав на об'єкти промислової власності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. №24. Т. 1. С.110–114.

Ярошевська Т.В. Проблемні питання створення та охорони біотехнологічних винаходів. Trends in the development of modern scientific thought: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (Ванкувер, Канада, 23–26 листопада 2020 р.). С. 282–284.

Ярошевська Т.В. Реформування законодавства України у сфері охорони промислової власності: цивільно-правовий аспект. Часопис цивілістики. 2019. №32. С. 82–88.

Ярошевська Т.В. Становлення інституту права промислової власності в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету 2013. № 4. Т.1. С. 109–113.

Наукова література до теми 4-5

Басай О.В. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності (проблеми теорії): автореф. дис ..... докт. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2015. 36 с.

Дюкарєва-Бержаніна К.Ю. "Захист прав на комерційну таємницю: національні підходи та світовий досвід." Право і суспільство 2 (2020): 168-176.

Дюкарєва-Бержаніна К. (2022). Архаїзм авторського договору. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, (70), 170-174.

Дюкарєва-Бержаніна К. Захист комерційної таємниці в судовому провадженні. Підприємницво, господарство і право. 2020. № 3. С. 14-17.

Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навчальний посібник. – К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2003. – 64 с.

Зайківський О., Оністрат О. Щодо впливу порушень прав інтелектуальної власності на обороноздатність держави. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 3. С. 47-54.

Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.

Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія . Київ: Академперіодика, 2017. 662 с.

Капіца Ю.М. Уніфікація і гармонізація законодавства з охорони прав інтелектуальної власності держав-членів ЄС та законодавство України. дис ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ. 2019. 472 с.

Качуровський В.В. ПРАВО НА НЕДОТОРКАНІСТЬ ОБ'ЄКТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 79 – 82.

Москалюк Н.Б. Теоретичні та практичні проблеми права державної власності та його реалізації: дис ....д-ра юр. наук :12.00.03. Тернопіль. 2021. 474 с.

Падучак Б. М. Цивільно правове регулювання відносин у сфері трансферу технологій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2011. 20 с.

Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у судових спорах щодо інтелектуальних прав / Л.Л.Тарасенко // Актуальні проблеми інтелектуального права: матеріали першої всеукраїнської науково – практичної конференції (Львів, 23 вересня 2016 р.). – Львів: Юрид. ф –т Львів. нац. ун –ту ім. І. Франка, 2016. – С. 126-133 <http://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/ЗБІРНИК-матеріалів-конференції-Актуальні-проблеми-інтелектуального-права-Львів-2016.pdf>

Харитонова О. І. Правовідносини інтелектуальної власності, що виникають внаслідок створення результатів творчої діяльності (концептуальні засади): монографія. Одеса: Фенікс, 2011. 346 с.

Шишка Р.Б. Механізм правового регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матеріалів наук. практич. конференції (Львів, 18 листопада 2016). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. С. 297–305.

Яворська О. С. Договори у сфері інтелектуального права: проблеми застосування чинного законодавства. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні : зб. матеріалів науково практичної конференції. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. 396 с. С. 306–316.

Яворська О. С. Реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: реалії та перспективи. Львів. 2021. С. 6-11.

Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 521 с.

Ярошевська Т.В. Охорона прав промислової власності: приватно-правовий аспект: дис ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2021. 506 с.

Ярошевська Т.В. Реформування законодавства України у сфері охорони промислової власності: цивільно-правовий аспект. Часопис цивілістики. 2019. №32. С. 82–88.

Наукова література до теми 6

Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. – 608 с.

Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 222 с.

Договірні форми розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014. — 248 с.

Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Коссак, Б. М. Падучак, О. О.

Дюкарєва-Бержаніна, К. (2022). Архаїзм авторського договору. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, (70), 170-174.

Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 279 с.

Луць В.В. Контракти в підприємницькій діяльності. – Київ. – Юрінком. - 2001 р.

Оуен Л.Купівля і продаж авторських прав на літературні твори. - К.,Основи. - 1996.

Охорона інтелектуальної власності: Нормативно-правові акти /За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.

Охорона інтелектуальної власності в Україні / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін. — К.: Форум, 2002.

Підопригора О. Право інтелектуальної власності. – Київ. – Вентурі. – 2002 р.

Рассомахіна О.А. Правове регулювання використання торговельних марок у господарському обороті: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / О.А. Рассомахіна ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". — К., 2008. — 19 с

Тарасенко Л.Л. Майнові права інтелектуальної власності як внесок у статутний капітал ТзОВ / Л.Л.Тарасенко // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали ХХІ звітн. наук.-практ. конф. (Львів, 4-5 лют. 2016 р.): у 2 ч. Ч. 1. – Львів : Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2016. – С.200-202. Режим доступу: <http://law.lnu.edu.ua/research/conferences/konferentsiya-problemyderzhavotvorennya-i-zahystuprav-lyudyny-v-ukrajini>

Штефан О.О., Мироненко Н.М.. Нетипові суб'єкти договірних авторсько-правових відносин: брошура. – К.: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2011 – 62 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

Конституція України.

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р.).

Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р.

Господарський кодекс України.

Господарський процесуальний кодекс України.

Закон України "Про охорону прав на сорти рослин",

Закон України "Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів".

Закон України "Про архітектурну діяльність".

Закон України "Про видавницю справу".

Закон України "Про кінематографію".

Закон України "Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності".

Закон України «Про авторське право і суміжні права».

Закон України «Про міжнародне приватне право».

Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі».

Закон України «Про правову охорону географічних зазначенень».

Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».

Закон України «Про охорону прав на промислові зразки».

Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

Інструкцією про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстрів відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака (міжнародного знака) для товарів і послуг: затверджено наказом МОН України від 17.08.2001

Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка: затверджено наказом МОН України від 17.08.2001.

Інструкція про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі): затверджено наказом МОН України від 16.07.2001.

Інструкція про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту: затверджено наказом МОН України від 08.08.2003.

Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявики на знак для товарів та послуг. // Державне підприємство «Український інститут промислової власності». 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.sips.gov.ua/i_upload/file/metod-rek-znak-2014-pdf

Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніцька класифікація). Режим доступу: <https://nice.uipv.org/>

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Регламенту Апеляційної палати Державного департаменту інтелектуальної власності» від 15.09.2003 N 622 – режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0877-03>

Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: затверджено постановою КМ України від 03.10.2007.

Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року.

Порядок визнання знака добре відомим в Україні Апеляційною палатою Державної служби інтелектуальної власності України: затв. Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.04.2005.

Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756.

Порядок сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затв. Постановою КМ України № 1716 від 23.12.2004. № 1716.

Постанова КМУ «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» від 27 грудня 2001 р. N 1756. Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF>

Правила погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг: затв. Наказом МОН України від 04.08.2010. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 82. – Ст. 2993.

Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2002 р. №197.

Правила розгляду заявки на промисловий зразок, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 18 березня 2002 р. №198.

Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 22 січня 2001 р. №22.

Правила складання і подання заявки на промисловий зразок, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 18 лютого 2002 р. №110.

Правила складання, подання та проведення експертизи заяви на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару, затв. наказом Міністерства освіти і науки України № 598 від 17.08.2001 р.

Правила складання, подання та розгляду заяви на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, в редакції наказу від 20 серпня 1997 р. № 72.

Рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування», затверджені Постановою Верховної Ради України від 27 червня 2007 року N 1243-V. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1243-v>

Сінгапурський договір про право товарних знаків від 27.03.2006. // Офіційний вісник України. – 2009. – № 32. – Стор. 13.

Цивільний кодекс України.

Цивільний процесуальний кодекс України.

ПРАВО ЄС:

ДИРЕКТИВА від 16 грудня 1986 № 87/54/ЄЕС Про правову охорону топографії напівпровідникових виробів.

ДИРЕКТИВА від 3 жовтня 1989 № 89/552/ЄЕС Про узгодження певних положень, визначених законами, підзаконними актами та адміністративними положеннями у державах-членах, що стосуються здійснення діяльності з телевізійного мовлення.

ДИРЕКТИВА від 14 травня 1991 № 91/250/ЄЕС Про правову охорону комп'ютерних програм.

ДИРЕКТИВА від 19 листопада № 1992 92/100/ЄЕС Про право на прокат, право на позичку та деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності

ДИРЕКТИВА від 29 жовтня 1993 № 93/98/ЄЕС Про гармонізацію строку охорони авторського права і деяких суміжних прав

ДИРЕКТИВА від 27 вересня 1993 № 93/83/ЄЕС Про узгодження деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції

ДИРЕКТИВА від 11 березня 1996 № 96/9/ЄС Про правову охорону баз даних

ДИРЕКТИВА від 13 жовтня 1998 № 98/71/ЄС Про правову охорону промислових зразків

ДИРЕКТИВА від 6 липня 1998 № 98/44/ЄС Про правову охорону біотехнологічних винаходів

ДИРЕКТИВА від 22 травня 2001 № 2001/29/ЄС Про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві

ДИРЕКТИВА від 27 вересня 2001 № 2001/84/ЄС Про право слідування на користь автора оригінального твору мистецтва

ДИРЕКТИВА від 13 червня 2002 № 2002/53/ЄС Про спільний каталог сортів видів сільськогосподарських культур

ДИРЕКТИВА від 29 квітня 2004 № 2004/48/ЄС Про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності

ДИРЕКТИВА від 21 грудня 1988 № 89/104/ЄЕС Про наближення законодавства держав-членів, що стосується торговельних марок

РЕГЛАМЕНТ від 31 травня 1995 № 1239/95 Що встановлює правила застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 щодо процедур, які розглядає Бюро Спітвовариства з захисту прав на сорти рослин

РЕГЛАМЕНТ від 17 травня 1999 № 1493/1999 Про загальну організацію ринку вина

РЕГЛАМЕНТ від 23 липня 1996 № 1610/96 Про створення додаткового охоронного сертифікату щодо засобів для захисту рослин

РЕГЛАМЕНТ від 28 червня 2003 № 1650/2003Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2100/94 про запровадження порядку захисту сортів рослин на рівні Спітвовариства

РЕГЛАМЕНТ від 31 травня 1995 № 1238/95 Яким встановлюються імплементаційні правила щодо застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 в тому, що стосується зборів, які належить сплачувати Бюро Спітвовариства з питань сортів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 24 липня 1995 № 1768/95 Що запроваджує правила застосування сільськогосподарського винятку, передбаченого у статті 14(3) Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 про права Спітвовариства на сорти рослин

РЕГЛАМЕНТ від 25 жовтня 1995 № 2506/95 Що вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 2100/94 про права Спітвовариства на сорти рослин

РЕГЛАМЕНТ від 17 грудня 1996 № 2470/96 Щодо продовження строків дії права на сорт рослин Спітвовариства для сортів картоплі

РЕГЛАМЕНТ від 22 грудня 1999 № 2790/1999 Про застосування частини 3 статті 81 Договору до категорій вертикальних угод та узгоджених дій

РЕГЛАМЕНТ від 29 листопада 2000 № 2659/2000 Про застосування статті 81(3) Договору до категорій договорів про дослідження та розробки

РЕГЛАМЕНТ від 11 лютого 2000 № 329/2000 Яким вносяться зміни до Регламенту (ЄС) № 1238/95, яким встановлюються імплементаційні правила щодо застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 в тому, що стосується зборів, які належить сплачувати Бюро Спітвовариства з питань сортів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 12 грудня 2001 № 6/2002 Про промислові зразки Спітвовариства

РЕГЛАМЕНТ від 28 червня 2003 № 1650/2003 Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2100/94 про запровадження порядку захисту Спітвовариством різновидів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 28 березня 2003 № 569/2003 Про внучення змін до Регламенту (ЄС) № 1238/95, яким встановлюються імплементаційні правила щодо застосування Регламенту Комісії (ЄС) № 2100/94 в тому, що стосується зборів, які належить сплачувати Бюро Спітвовариства з питань сортів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 14 липня 1992 № 2081/92 Про захист географічних зазначень та найменувань походження сільськогосподарських продуктів та продовольчих товарів

РЕГЛАМЕНТ від 6 грудня 2002 № 2181/2002 Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1239/95 про запровадження норм застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94, що стосується процедур Бюро Спітвовариства з питань сортів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 3 грудня 1998 № 2605/98 Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1768/95 про запровадження порядку застосування сільськогосподарського винятку, передбаченого частиною 3 статті 14 Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 про запровадження порядку захисту сортів рослин на рівні Спітвовариства

РЕГЛАМЕНТ від 3 грудня 1998 № 2605/98 Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1768/95 про запровадження порядку застосування сільськогосподарського винятку,

передбаченого частиною 3 статті 14 Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 про запровадження порядку захисту Співтовариством різновидів рослин

РЕГЛАМЕНТ від 20 грудня 1993 № 40/94 Щодо торговельної марки Співтовариства

РЕГЛАМЕНТ від 7 квітня 2004 № 802/2004 Який імплементує Регламент Ради (ЄС) № 139/2004 щодо контролю за концентрацією суб'єктів господарювання

РЕГЛАМЕНТ від 29 квітня 2004 № 873/2004 Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2100/94 про захист на рівні Співтовариства досягнень в галузі рослинництва

ДИРЕКТИВА від 23 квітня 2009 № 2009/24/ЄС Про правову охорону комп'ютерних програм

РЕГЛАМЕНТ від 26 лютого 2009 № 207/2009 Про торговельну марку Співтовариства

РЕГЛАМЕНТ від 17 травня 2006 № 816/2006 Про обов'язкове ліцензування патентів, що стосуються виробництва фармацевтичної продукції для експорту до країн, де існують проблеми в охороні здоров'я

РЕГЛАМЕНТ від 15 січня 2008 № 110/2008 Про визначення, опис, презентацію, маркування і захист географічного позначення спиртних напоїв, та який скасовує Регламент Ради (ЄС) № 1576/89

РЕГЛАМЕНТ від 22 липня 2003 № 1383/2003 Щодо застосування дій митних стосовно товарів з підозрою на порушення певних прав інтелектуальної власності та заходів, що мають вживатися стосовно товарів, які порушують такі права

РЕГЛАМЕНТ від 27 квітня 2004 № 772/2004 Про застосування статті 81(3) Договору до категорій договорів про передачу технологій.

СУДОВА ПРАКТИКА:

Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 4 червня 2010р. «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». — Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/3adf2d0e52f68d76c2256c080037bac9/925cb195f3f0bf70c225774200286bfd?OpenDocument>

Постанова Пленуму Вищого господарського суду від 17.10.2012 р. № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності». Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>

Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 4 "Про деякі питання практики призначення судової експертизи". Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-12>

Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 5 "Про деякі питання практики призначення судових експертіз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності". Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>

ОГЛЯД ПРАКТИКИ Верховного Суду у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання). 2021. https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf

Топ-5 рішень Верховного Суду в сфері захисту ІВ у 2021 р. <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/top5-rishen-verhovnogo-sudu-v-sferi-zahistu-iv-u-2021-r.html>

Судова практика вирішення спорів, пов'язаних із неправомірним використанням об'єктів авторського права і суміжних прав в мережі Інтернет. 2021.
<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=9e4662a7-e339-4942-87a9-3de33288c0c6&title=SudovaPraktikaVirishenniaSporiv-PoviazanikhIzNepravomirnymVikoristanniamObktivAvtorskogoPravaISumizhnikhPravVMerezhiInternet>

ТОП-5 судових спорів у сфері технологій. 2018.
https://vkr.ua/publication/top5_sudovikh_sporiv_u_sfere_tekhnologiy

Судові рішення у сфері інтелектуальної власності. 2020. <https://uba.ua/ukr/news/7909/>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 22.01.2007 N 01-8/25 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_25600-07

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 14.12.2007р. N 01-8/974 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_974600-07

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 06.05.2005р. N 01-8/784 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0784600-05>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 31.05.2010р. N 01-08/322 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_322600-10

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 15.07.2010р. N 01-08/415 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти промислової власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_415600-10

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006р. N 01-8/846 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_846600-06

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 27.06.2008р. N 01-8/383/1 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/844 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на промисловий зразок та прав на раціоналізаторську пропозицію». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/401>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/845 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист права власності на комерційне найменування». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/400>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/846 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/399>
Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/847 «Про

практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на знаки для товарів і послуг (торговельну марку)». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/398/>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 13.07.2005 № 01-8/1234 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти промислової власності». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/391/>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 06.05.2005 № 01-8/784 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/393/>

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 04.04.2012 № 01-06/417/2012 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_417600-12

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 № 01-06/1658/2013 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>

Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 21.08.2008 N 01-8/498 «Про атестованих судових експертів з питань, пов'язаних з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, та науково-дослідні установи судових експертіз Міністерства юстиції України». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_498600-08

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 20.02.2007 N 01-8/91 «Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07

Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 14.02.2007 N 01-8/78 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та прав на раціоналізаторську пропозицію». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_78600-07

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua>

Верховний Суд <http://www.supreme.court.gov.ua>

Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>

Міністерство юстиції України <http://www.minjust.gov.ua>

Інформаційно-пошукова системи по законодавству "Ліга": <http://www.liga.kiev.ua/>
<http://www.nau.kiev.ua/>

www.lawukraine.com

www.pravovik.com.ua

Єдиний державний реєстр судових рішень України www.reyestr.court.gov.ua

Укрпатент <https://ukrpatent.org/uk>

WIPO <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>